

Upravništvo: Knafova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Prihodnja številka »Slovenskega Naroda« izide v soboto.

Sramotna vloga klerikalne stranke

Klerikalno hujskanje proti S. Pribečeviću. — Smešne intrige. Klerikalne laži znak strahu pred ljudsko sodbo.

Klerikalci čutijo, da jim bide zadnja ura. Pod notranjim ministrom dr. Korošcem, na njegovo odgovornost in ob sodelovanju klerikalcev v vladni večini, iz katere je izšel morilec Puniša Račić, se je prelivala kri na beograjskih ulicah, v Narodni skupščini in na zagrebških ulicah.

Klerikalci so v Narodni skupščini vedno odobraval nastope Puniše Račića in izbruh njegovega šovinizma, podpisovali njegove predloge in mu poslušali, ko je gozil poslanecem KDK. Blagoslovljene roke njegovih voditeljev so izpreminjale vodo v kri...

Ni stranke v naši državi, ki bi bila tako osvojevala v jugoslovenski javnosti, kakor je postala SLS v zadnjem času zaradi svojega rabeljskega dela, tembolj, ker se bori proti lastnim ljudem, proti koristim Slovencev in Hrvatov kot zvesta podpornica tistega hegemonizma, ki se upira z vsemi silami uvedbi enakopravnosti, svobode in demokratizma v naši državi.

Dr. Korošec se je zvezal z V. Vukičevićem na življenje in smrt. Ker čuti sedaj, da bo z Vukičevićem padcem tudi konec njegove slave, skuša rešiti, kar bi se moglo po njegovem mnenju še rešiti. Toda težko si je misliti, da bi v nastajajočih izjemah našega političnega življenja hotela še kaka stranka sodelovati z ljudmi, ki so bili v najusodnejših časih našega državnega in narodnega življenja na strani morilcev, nastopali nenaproseni kot njihovi zagovorniki, in ki so vzrok tudi prelivanju krvi ljudi, izražajočih svoje zgražanje nad vso podlostjo sedanega režima.

Vodstvo klerikalne stranke se dobro zaveda, da so vrste KDK po dogodkih v Narodni skupščini še bolj strnile, da je KDK, po svojih žrtvah postala še močnejša. Dobro ve, da je padec SLS neizogiben, in zato ga skuša omiliti po klerikalnem običaju z intrigami. Na vse pretege se trudi v svojem tisku, da bi zanesel seme nezaupanja v vrste KDK, med HSS, in SDS, ki je postala nerazdružna falanga in v kateri se zbira danes vse, kar je poštenega med prečankami Srbi, Hrvati in Slovenci. Verjetno je, da bi bilo sedanjem režimovcem prav dobrodošlo, ako bi se HSS in SDS pričeli zopet med seboj boriti, kar bi potem lažje in še nekoliko časa lahko pljačkali naše kraje. Tega ne bodo dočakali, ker je prelita kri ustvarila nerazdružljivo vez. Pozabljaljo klerikalci, da je dr. Basariček rešil S. Pribečeviću življenje s svojim lastnim telesom...

Mi samo ugotovljamo, kako igro igra klerikalna stranka. Dočim leži S. Račić težko ranjen v bolnici in ko še ni odstranjena nevarnost za njegovo življenje, se je osredotočil ves boj režimovcev sedaj proti S. Pribečeviću, ki jim je še napoti.

Vsi režimovski listi so naperili sedaj proti njemu svoje tope in podtika mu izjave, ki jih nikdar ni izrekel in ki že same po sebi izgledajo kot izmišljene, ker so prebadele. Hujskanje se nadaljuje, Račića so odstranili, sedaj bi radi po zamišljenem načrtu tudi S. Pribečevića. Radi bi videli, da bi padla tudi njegova glava. To, česar ni dočkal Puniša Račić, naj bi končali njegovi prijatelji in zavezniki...

Zato lažejo, da čuva S. Pribečević proti Srbom, da odklanja njihove sožalne izjave, da je treba izločiti iz našega državnega in političnega življenja vsak vpliv SDS, ki hoče priti preko hrvatskih trupel na čelo novo ustvarjene prečanske fronte, kakor piše »Slovenec«.

Klerikalci so skušali že pred krvavimi dogodki v Narodni skupščini zanesti razdor v vrste KDK ter so poslanecem HSS govorili, da bi bili pripravljeni na sodelovanje z njimi, ako se ločijo od S. Pribečevića in dr. Žerjave. Kakor je povedal posl. Pucelj na nedeljskem zborovanju odbornikom organizacij KDK v Ljubljani, so prišli s takimi ponudbami tudi k njemu, in ko je o tem poročal S. Račiću mu je dejal: »Nikdar niso bili posebno pametni, kakor pa vidim, se tudi ne bodo nikdar spame-tovali.« S. Pribečević pa je dejal: »Pozno je, pozno, to več ne vleče.«

S svojimi intrigami in svojim hujskanjem se bodo klerikalci razočarali, tembolj, ker se vsakdo brani seči v okrvavljene roke. Da pokažemo klerikalno zahrbtnost in hianavščino v še bolj jasni luči, naj tudi navedemo iz nedeljskega govora posl. Pucelja, da je prišel po krvavih dogodkih v Narodni skupščini klerikalni poslanec Keki k poslancu Novoselu, člani KDK, in mu rekel: »Sedaj imate velik trenutek v svojih rokah. Držite se, sedaj boste vse dosegli, še našo avtonomijo.«

Vloga, ki jo igrajo naši klerikalci, je tako osudna, da se pošten in razsodni ljudje obračajo s studom od njih. Mi se samo čudimo, da se v klerikalni stranki sploh ne najde človek, ki bi protestiral proti podlosti, ki se razširja na inicijativno in z odobravanjem njenega vodstva v klerikalnih listih. Neverjetno je, kakšna moralna propalost vlada v tej stranki.

Podlosti, s katerimi se bori SLS proti predstavnikom KDK, pa so tako očividne, da ji ne bodo prav nič koristile, pač pa še škodovala. Niso ljudje tako zaslepljeni, da ne bi videli, da se klerikalna stranka bori proti interesom Slovencev in Hrvatov in tudi vseh poštenih Srbov, in da stoji na strani beograjskih hegemonistov. Zaslužni obsodbi, ki je neizogibna, se klerikalna stranka s svojimi intrigami, lažmi in zavijanjimi dejanji ne bo ognila.

Plenarna seja Zbornice za TOI

Danes dopoldne se je vršila plenarna seja Zbornice za TOI. — Značilna izjava predsednika g. Jelačina ml. o zločinu v Narodni skupščini.

Danes dopoldne ob pol 9. je otvoril v zborniški sejni dvorani predsednik Ivan Jelačin ml. plenarno sejo zbornice s pozdravom na navzoče in ugotovil prisotnost 29 članov. Pred prehodom na dnevni red se je spomnil pokojnega bivšega zborničnega člana dr. Radoslava Pupaša, odvetnika in industrijalca v Mariboru, ki je 1. maja t. l. po daljšem bolehanju umrl. Pri zadnjih volitvah je bil izvoljen za zborničnega člana v industrijskem odseku, vendar pa je moral kmalu svoj mandat zaradi težke bolezni oddolžiti. Zbornica se je oddolžila njegovemu spominu s soglasnim »slava-klicem«.

Predsedniško poročilo

Ogromne naloge, ki jih je bilo treba rešiti v naši mladi državi po svetovni vojni, najbolj zgovorno razlagajo dejstvo, da v desetletju letu novega državnega življenja na gospodarskem polju ni in kaj skoro ne more biti dovršena konsolidacija in biti dosežena umerjenost in stalnost, in to tem manj, ker je to problem, ki je zelo odvisen tudi od naših gospodarsko-političnih odnosov, napram inozemstvu. Nujno so potrebne trgovske pogodbe z vsemi onimi državami, s katerimi imamo kupčijska opravila, vendar pa moramo pri tem paziti, da si z njimi ne ustvarimo novih situacij, ki bi nam mogle ustvariti še težje naloge v našem bodočem delu. Zbornica je po svoji prvotni nalogi in po svojem zvanju interesno zastopstvo, ki je v prvi vrsti poklicano, da neoprestano skrbi in čuva, da preko noči ne utrpi nadaljnje škode težko obremenjeno gospodarstvo v Sloveniji, katerega prid in koristi so zaupani njenemu varstvu in njeni skrbi. Stati moramo torej na straži v obrambo vitalnih gospodarskih interesov Slovenije, ki se tičejo tako gospodarjev, kakor tudi sotrudnikov in pomočnikov, pa posredno tudi naših občnih in kulturnih interesov, zakaj ob propadanju materialne blaginje bi ne mogla uspevati duhovna kultura niti splošno blagostanje. Z ozirom na že večkrat grajeno vjhravost v naši upravi smo predvsem prisiljeni k obrambnemu in odpornemu delu, ker izkušnje so nam pokazale, da struma pripravljenost in pravočasno zastavljen odprto prepreči mnoge težke nesreče, ki pred gospodarstvom krogo, čeprav to delo pri površnih presojevalcih razmer ne najde pravega priznanja. Zlasti na prometnem in na carinskem polju se radi ponavljajo ukrepi, ki ovirajo normalen potek našega gospodarskega prizadevanja in moramo v tem pogledu predvsem omeniti vprašanje zakupnih cen za ležarinske prostore na železnici in vprašanje carinjenja raznih tekočin v železnih sodih. V obeh teh vprašanjih smo se vedno čvrsto

zavzemali za obvarovanje oškodovanih koristih.

Z ozirom na izkušnje, ki so jih morali naši gospodarski krogi pretrpeti od strani javne uprave, moramo ponovno povdarjati, da je treba v vso našo upravo drugega duha, drugega naziranja, ki bo pravičnejše sodilo in upoštevalo vrednost dela in prizadevanja trgovskih, obrtnih in industrijskih krogov.

Na letošnji velikonočni konferenci gospodarskih krogov v Zagrebu je naše odposlanstvo pod vodstvom zbor. podpredsednika Ogrina izročilo v obliki posebne spomenice predloge naše Zbornice za TOI na konferenci navzočim ministrom. Naše zahteve so bile v glavnem sledeče:

I. Obrt in industrija: Za podpiranje in napredek domače produkcije in dela je potrebno, da se čim prej izda zakon o pospeševanju domačega in industrijskega podjetništva. Pri sklepanju bodočih pogodb o naseljevanju in o obrtno-pravni reciproci z inozemskimi državami se mora računati z nevarnostmi poplave Slovenije, ki na treh straneh meji na inozemstvo, po inozemskem obrtništvu in podjetništvu, kar bi lahko v veliki meri samo poostrolo brezposelnost domačega naraščaja. Sedanjí pogoj in način oddaje državnih dobav in javnih del naj se preuredi v tem smislu, da bo tudi obrtniškim podjetjem in njihovim produktivnim zadrugam omogočena udeležba pri teh dobavah in delih. Podpiranje nadaljevalnega šolstva, progresivna industrializacija s pomočjo izkoriščanja vodnih sil in zakladov premoga in znižanje izmere pridobnine za male obrate.

II. Kreditne zadeve: Noveliziranje zakona o Državni hipotekarni banki, obnovev malih obrtniških kreditov po 6 % pri Narodni banki, čim prejšnja otvoritev podružnice državne obrtne banke za Slovenijo v Ljubljani, finansiranje eksporta industrijskih izdelkov od strani Narodne banke.

III. Uporaba inozemskega posojila: Zgradba prepotrebne železnice in ostalih javnih zgradb, vzdrževanje cest, regulacija hudournikov, potokov in rek z ozirom na vremenske nezdgo.

IV. Finančne zadeve: Državne davčine, samoupravne finance, monopoli, finančna uprava itd. Nadaljnje zahteve se tičejo socialno-političnih in prometnih zadev in končno še trgovinske in carinske politike. Zbornica se zadnje čase zlasti zanima in zavzema za začasni gospodarski svet, drugi tir na progi Zagreb—Zidani most, trikot Zidani most, za telefonske kable, Pošto hranišnico, odbor za državne dobave, trgovinske pogodbe z Avstrijo, Češkoslovaško

in Francijo, konzularni naraščaj, tarifni odbor, decentralizacijo administrativnih poslov itd.

V svojem nadaljnjem poročilu je omenil predsednik povzemanje avtomobilskega kluba SHS v Nemčijo, potovanje predstavnikov naše kulture in gospodarstva v Nemčijo, stanje in razvoj našega veleposla, novi zborniški pravilnik, zavod za pospeševanje obrta, konferenco gospodarskih zbornic v Osijeku in končno še obširno poročilo o današnjem gospodarskem položaju v naši državi.

Radi bolezní sta odložila zborn. člana Josip Kokol in Franc Mesarič svoja mandata in sta bila na njihovo mesto poklicana Jernej Golčer, čevljar iz Celja in Štefan Litrop, čevljar iz Furništa.

Ogorčenje nad zločinom v Narodni skupščini

Nato je podal zborn. član Josip Rebek sledečo izjavo: »Zalostni dogodek v Narod. skupščini, kjer sta izgubila življenje dva narodna poslanca bratskega hrvatskega naroda, trije pa so bili težko ranjeni, mi daje povod, da na tem mestu izrazim žalovanje nad strašnim dogodkom in ogorčenje nad dejanjem, ki postavlja naš parlament v najslabšo luč v inozemstvu. V interesu gospodarskega razvoja našega naroda je, da se slika grozna hudodelstva, ki rezultirajo iz nerazumevanja glavnih idej, radi katerih je bila naša država ustanovljena, pod nobenim pogojem ne smejo več ponoviti, odgovorni činitelji pa naj iz tega razvidijo, da je zadnji čas posvetiti vse svoje sile interesom splošnosti in gospodarstva, ne pa zgolj trankarskim potrebam.«

Predsednik Jelačin je izjavil, da enako obsoja ta čin, vendar pa je treba smatrati zgolj za osebni čin posameznika!

Novi poslovnik in službena pragmatika

Nato je poročal o novem poslovniku referent Avenek. Zborn. član ravn. Krejčič je izjavil, da odgovarja novi poslovnik vsem zahtvam, potrebno je le nekaj malenkostnih stilističnih sprememb, kar se sprejme. Enako je stavil nekaj popravkov ozir. izpolnil posamežnih členov poslovnika tudi član Rebek, nakar je bil poslovnik z malenkostnimi popravki sprejet.

Na predlog zborn. člana Andreja Kralja se sklenejo dnevnice za vse zbornične člane po 150 Din in za izvenljudbanske člane še po 5 Din za vsak km oddaljenosti.

Načrt nove zbornične službene pragmatike bo izdelal isti odbor, ki je sestavljen tudi novi poslovnik.

Državni monopoli

Kot četrti točka dnevnega reda je sledil referat o vprašanju monopolov, ki ga je podal zborniški konzulent g. Žagar. Po informacijah iz Beograda v zadnjem času finančna uprava zbira material za reformo zakonov o državnih monopolih. Ker posega izvajanje monopolne pravice globoko v interese gospodarstva, žele zborniški interesi, kakor zavzame zbornica tudi glede izvajanja monopolnih pravic svoje stališče. V konkretnem žele zborniški interesi:

1.) da se zniža monopolna taksa na vžgalice v okviru sedanje prodajne cene vsaj toliko, da bo znašal skupni dobiček na debelo in na drobno vsaj 10 para za škatljico;

2.) da se opusti zakup veleprodaje vžgalic in soli in oddaja to blago v promet po prejšnjem načinu potom državnih skladišč, odnosno potom tovarn vžgalic, ki so pod kontrolo monopolne uprave;

3.) da se ustanovi državno monopolsko skladišče v Mariboru;

4.) da se prodajo soli na drobno znova preuredi v prosti obrt in prepusti konkurenci, da odreja cene za maloprodajo;

5.) da se opusti uvažanje manj vredne morske soli in uvažja mineralno sol v prvi vrsti iz avstrijskih solarn, ki so že v predvojni dobi oskrbovale naše kraje z mineralno soljo;

6.) da se luksuzni cigaretni papir, ki se uvažja, prosto prodaja proti plačilu monopolne takse. Razen tega naj bi se dovolil uvoz ali izdelovanje strošnic, po katerih je živahno povpraševanje;

7.) da se provizija trafikantov zviša od 4 % na 8 % in

8.) da več nego ene veleprodaje tobaka in vžgalice ne sme imeti nihče v zakupu. Isto naj velja tudi za zakup veleprodaje soli, ako se ta sistem obrzdi.

Nato je poročal zborniški član Fran Čeh o vprašanju preskrbe Slovenije s soljo in je z ozirom na to, da je monopolna uprava na vse oddelke in sreske uprave finančne kontrole naslovila odlok, v katerem organom finančne kontrole naroča, da morajo vsi prodajalci soli vse količine soli, katere imajo na zalogi, razprodati sol iz sedanje zaloge po 1. juniju t. l., jo morajo prodajati po določeni monopolski ceni, ako dobijo za maloprodajo soli potrebno dovoljenje, sicer se jim odvzame vso zalogo soli, stavlí glede maloprodaje soli sledeči samostojni predlog:

»Pravilnik za maloprodajo soli do danes ni bil oficijelno objavljen. Večina trgovcev, ki reflektira na maloprodajo, niti ne ve, kje naj vloží prošnje za dovoljenje maloprodaje in pod katerimi pogoji se ta dovoljenja izdajajo. Po privatnih informacijah je monopolna uprava nekaj pravilnik že izdelala, ni ga pa še objavila. Po pravilniku, ki so ga dobili posamezni podzakupniki od zakupnika veleprodaje soli v prepisu, je tre ba prošnji za maloprodajo soli priložiti sledeča potrdila:

1. potrdilo o plačanem davku za ves pretekli čas za tekoče tromesečje;

2. potrdilo pristojne finančne oblasti, da prosilec ni bil obsojen radi tihotapstva in da radi tihotapstva tudi ni v preiskavi;

3. overjeni prepis oglasa o protokolaciji firme ali obrtnega lista.

Trgovci, ki reflektirajo na maloprodajo soli, si teh dokumentov ne bodo mogli pribaviti tako pravočasno, da bi si mogli izposlovati dovoljenje za maloprodajo še pred

dnem 1. julija t. l. Vzrok, da je to nemogoče, je monopolna uprava sama, ki ni skrbela za najširšo publikacijo novega pravilnika, tako da je večina trgovcev bila do zadnjih dni neorientirana, kje naj vloží prošnje in kakšne dokumente naj prošnji priloži.

Da se obvaruje trgovstvo občutne škode predlagam, naj se Zbornica na merodajnih mestih zavzame za to, da se sol ne bo odvezala trgovcem, ki dne 1. julija t. l. še ne bodo imeli dovoljenja za maloprodajo, ampak naj se ta rok podaljša najmanj za en mesec, da bodo vsi trgovci, ki reflektirajo na maloprodajo, v položaju si pribaviti za to potrebno dovoljenje.»

Predlog je bil soglasno sprejet.

Važni gospodarski problemi

Sledila so detaljna poročila o posameznih važnih gospodarskih vprašanjih in problemih. Poročali so: referent Zagorac o izjavi, podani o načrtu novega zakona o državnih trošarin, zborn. tajnik dr. Pretnar o načrtu novega konkurznega reda in zborn. tajnik dr. Pless o vprašanju detaljnega poslovanja trgovskih potnikov in krošnjarijenja. — Stalno se čujejo priitžbe

proti detaljnemu poslovanju trgovskih potnikov. Zbornica je na prošnjo gremijev, pa tudi posameznih interesentov ponovno intervenirala pri obrtnih oblastvih in drugih zbornicah ter so bile njene intervencije v posameznih primerih tudi uspešne. Dotok krošnjarijev v Slovenijo iz ostalih pokrajin vedno bolj narašča. Vsi dosedanjí ukrepi obrtnih oblasti proti kršitvam krošnjarskega patenta so prav malo zalegli.

Poročala sta še zborn. član Florjan, čič glede nove uredbe za nabavljajne za druge državnih nameščencev in dr. Pless o vprašanju odpiranja in zapiranja obratov vališ.

Poročilo odbora za sestavo pravilnika zavoda za pospeševanje obrta je podal zborniški podpredsednik Ogrin in so bili nato v kuratorij zavoda izvoljeni sledeči zborniški člani, in sicer: Iz obrtnega odseka: Ogrin, Rebek, Ložar in Hohnjec, iz industrijskega odseka Remec in Krejčič, iz trgovskega odseka pa Sušnik in Jelačin.

Stavljenih je bila še cela vrsta samostojnih predlogov, ki jih pa radi pomanjkanja časa ob zaključku lista ne moremo priobčiti.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Velika železniška nesreča. — Samomor trgovca. — Tragična smrt dveh vojakov. — Mladoletna morilka. — Filmska diva v Zagrebu.

Iz Osijeka poročajo, da se je pripetila na tamošnji postaji blizu Vinkovške ulice velika nesreča. Lokomotiva slavonsko-podravske železnice je manevrirala po progi in povozila 7letnega učenca 2. razreda osnovne šole Miloša Velina. Deček se je z otroci igral ob progi in je stal na progi ravno, ko je privozila lokomotiva. Lokomotiva je dečka zagrabila za obleko in ga vlekla kake 4 m za seboj, dokler ga ni vrgla v kanal, ki vodi pod progo. Deček je v kanalu izdihnil. Zdravstveno policijska komisija je ugotovila, da je deček sam zakrivil nesrečo, ker železniška uprava ni odgovorna, če se je igral na prepovedanem kraju in so bile zapore spuščene, službujoči železničarji so pa dajali predpisane signale.

Iz Novega Sada poročajo, da se je včeraj ustrelil trgovec Jovan Radovanović, ki je imel sprva trgovino v Budimpešti in je pozneje optiral za našo državo. Živel je potem v Novem Sadu in je popolnoma obubožal. Samomor je izvršil najbrž zaradi slabih gmotnih razmer. Stanoval je v majhni sobici sam. Ker se ni pokazal kakor navadno do pol dneva, je gospodar vdrl v njegovo sobo in ga našel s prestreljenim sence. Na mizi je ležalo pismo, v katerem trgovec pravi, da je šel v smrt, ker je nemogoče živeti pošteno v naši državi. Po zločinu v Narodni skupščini pa da je izgubil še zadnjo nado in mu ne preostaja drugega, nego smrt. Pred samomorom je še govoril z nekim madžarskim novinarjem in izjavil, da bo izvršil samomor. Novinar seveda ni vzel njegove izjave resno in se mu je samo smejal.

Iz Siska poročajo, da je vlak včeraj povozil med Siskom in Capragom vojačka Vitomira Dimitrijeviča, ki je služil pri 26. pešpolku v Sisku. Vojak se je ponesrečil po svoji krivdi, ker je hodil po progi, ko je privozil brzovlak iz Siska. Lokomotiva je nesrečnega zagrabila in ga vrgla pod kolesa. Vlak je vojačka popolnoma razmesaril. Isto noč se je pripetila še druga nesreča, čije žrtev je postal tudi vojak. Vojak Kosta Bočić je hodil ob progi med Siskom in Gredu. Približal se je tovrstnemu vlaku, ki ga je povozil. Vojak je težko poškodovan in ni upanja, da bi okreval. Tudi ta nesreča se je pripetila po krivdi vojačka samega. Težko poškodovanega vojačka so odpeljali z brzovlakom v zagrebško bolnico. Komisija je preiskala teren, kjer se je nesreča pripetila.

Iz Ogulina poročajo, da se je te dni zagovarjala pred tamošnjim sodiščem neka Mara Benič, 16 let stara, ki je tajno umorila svojo svakinjo Jano in njeno 2letno dete. Mara je zločin pred sodniki priznala, branila se je pa z izgovorom, da je umorila svakinjo in dete, ker sta jo brat Pavle in svakinja vedno preganjala in trpinčala. Mara je živila pri svojem bratu in mu pomagala pri gospodinjstvu. Mrzila je svakinjo že dolgo in sovrašču je doseglo vrhunec, ko je svakinja naščuvala brata, da je sklenil izgnati sestro iz hiše. Mara je sklenila, da se kravo osveti. Izrabila je priliko, ko je Jana odšla na Mrežnico prát perilo. Zasnovala je peklenski načrt, kar sama priznava. Umorila je torej svakinjo premišljeno. Mara je vzela sekiro in rekla starejši sestri, da gre sekati drva. Približala se je svakinji, ki je nič hudega sluteč prala ob potoku, in jo udarila s sekiro petkrat po glavi. Jana se je zgrudila na tla in takoj umrla. Mara je pa pobesnela. Začela je tolči s sekiro po mrtvi svakinji ter jo razmesarila in vrgla v reko. Očistila je nato svoj obleko krvavih madežev in je tudi oprala perilo in ga nesla domov. Hotela je zabrisati vsako sled. Doma je

Mara rekla bratu, da je Jana odšla ter naj jo poišče. Mara je bratu pokazala drugi kraj in nesrečni mož ni mogel najti umorjene žene. Mara je zatrjevala bratu, da je svakinja najbrž utonila da je dete samo skočilo za njo v vodo. Pred sodniki se je zagovarjala zelo spretno in na vsako vprašanje je odgovarjala samozavestno in premišljeno. Ko jo je sodnik vprašal, kaj je storila z detetom po umoru svakinje, je odgovorila, da je dete najbrž odnesla seboj na dom in ga hotela tam umoriti. Potem si je pa premislila in ga vrgla v vodo. Dete je seveda utonilo. Morilka je tudi izjavila, da ji ni bilo žal otroka, ker je imela edino misel, da zabriše za seboj vsako sled. Na vprašanje, zakaj je udrihala s sekiro po Jani še po prvem udarcu, je morilka odgovorila, da je mislila, da Jana še živi. Na vprašanje, ali se je kesala zločina, je Mara odgovorila, da ne. Kot priči sta bila zaslišana samo morilkin brat in starejša sestra, ki je tudi živila pri bratu. Izpovedala sta, da so živeli vsi z umorjeno svakinjo precej dobro in zadovoljno. Brat je zahteval za sestro, ki mu je umorila ženo in otroka, najstrožjo kazn. Mara ni obiskovala šole in je bila v svojem življenju samo trikrat v cerkvi. Vzgojena je bila slabo in se nihče ni brigal za njo. Upoštevač to okolnost in pa mladostnost morilke, jo je sodišče obsodilo samo na 10 let ječe.

Kakor smo že včeraj poročali, je dospela v Zagreb slavna filmska diva Ossy Oswald. Pripeljala se je v spremstvu direktorja Fox-filma, Julija Aussenberga, ki potuje po srednji in vzhodni Evropi in svrhu propagande. Prispel je tudi v Zagreb, kjer se bo mudil le kratke čas. Ossy je bila slučajno v Berlinu, ko se je odpeljal v Jugoslavijo direktor Aussenberg in se mu je pridružil z namenom, da prepotuje Madžarsko in Jugoslavijo. Znamenita filmska igralka je sedaj angažirana pri Fox-filmu in zaposlena pri izdelavi velikih filmov, določenih za Nemčijo in druge srednjevropske države. Ossy in direktor sta se nastanila v hotelu Esplanade. Sprejela sta tudi zastopnike zagrebškega tiska in dala zanimive izjave o vseh novostih na polju filmske produkcije. Ossy Oswald je bila že pred 4 leti v Zagrebu. Tedaj so jo navdušeno sprejeli. Prišla je na povabilo zagrebškega kina »Olimp«. Ossy preživí svoje počitnice najrajši v Dubrovniku. Tudi letos odpotuje iz Zagreba naravnost v Dubrovnik na odhidi.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 27. junija 1928; katoličani: Hema; pravoslavni: 14. junija, Ladislav. Jutri: Četnik, 28. junija 1928; katoličani: Vidov dan. pravoslavni: 15. junija, Zorana.

PRIREDTIVNE.

»Skozi burjo in vihar« (Rod la Rožau 27. t. m. sreda: Ljudski kino (Matica): »Skozi burjo in vihar« (Rod la Rocque). Kino Ideal: »Življenje je prevara« (Corinne Griffith). 29. t. m. četrtek: Ljudski kino (Matica): »Don Kihot« (Pat in Patagon). Kino Ideal: »Demon cirkusa Belly« (Harry Piel). 29. t. m. petek: Ljudski kino (Matica): »Don Kihot« (Pat in Patagon). Kino Ideal: »Demon cirkusa Belly« (Harry Piel). Film ZKD Matica: Ob 11. uri dop. »Potovanje po Srednji Evropi«. DEŽURNE LEKARNE. Danes: Bohinc, Rimska cesta, Levstek, Resljeva cesta. Jutri: Piccoli in Bakarič. Na praznik: Bahovec, Hočvar in Ustari.

Rožna dolina in Rožnodolčani

K 30letnici obstoja Rožne doline. — Kako je Rožna dolina nastala in kako se je razvijala. — Rožna dolina se spoji z Ljubljano in postane njeno predmestje.

Nastanek Rožne doline

Po usodopolni noči na velikonočno nedeljo 1. 1895., ko je strahovit potres porušil tedanjo prestolico Kranjske dežele, belo Ljubljano, so izgubili svoje domove tudi delavski stanovni, ki so bili nastanjeni največ v starih hišah. Nastala je sicer po potresu v razmeroma kratkem času nova in veličastnejša Ljubljana, toda mesto ni imelo več zadostno število majhnih, delavskim denarnim razmeram primernih stanovanj. Sprito teh razmer so tedaj delavski stanovni ustanovili »Slovensko delavsko stavbno društvo«, ki je imelo namen zidati svojim članom domove z vrtom proti letni amortizaciji.

Misel se je obnesla in društvo je zgradilo svojimi članovi v Vodmatu, Kolesiji in v Štepanji vasi številne hiše. Treba je bilo poiskati nov svet za gradnjo hiš. Društvo je kupilo velik travnik pod Rožnikom onkraj železniške proge proti Trstu za svoje namene in tako je bil postavljen temeljni kamen nove delavske naselbine, ki je pozneje dobila ime Rožna dolina. Prve delavske hiše so začeli zidati 1. 1899. H. Permetta je pa bila postavljena 1. 1898.

Z novimi naselniki so pa nastale tudi nove skrbi. Tla so bila močvirnata, ni bilo jarkov, ki bi pravilno odvajali vodo. To je marsikoga ustrašilo, da je raje prodal zemljišče, samo da ni prišel v to močvirje in blato. Edini dohod k naselbini je vodil mimo »Bobenčka« in ta je bil podoben vse kaj drugemu kot cesti. Naselniki so imeli po vrtovih, da so mogli do hiš, velike skale in vrhu teh položene deske, ker bi drugače obšli v blatu.

Pridnost in vztrajnost je pa premagala tudi to glavno oviro. Društvo je zgradilo nove ceste in hiš je bilo vedno več. Pri tem je treba omeniti ustanovitelja naselbine, zidarskega mojstra Gregorja Stanovnika. Gradil je hiše po prav nizki ceni, kar je marsikoga privabilo, da si je zgradil hišico v Rožni dolini.

Olepeševalni odbor

Vasica, ki je nastajala pod Rožnikom, je pa bila zapuščenca in prepuščena sama sebi. Občina Vič je imela skromne občinske dohode in ni mogla ustreči vsem željam naselnikov, da bi se zboljšala komunikacijska sredstva, iztrebili jarki in odpeljala voda. Vasčani so si sprito teh razmer za snovali 1. 1903 »Olepeševalni odbor«, ki naj bi skrbel za čiščenje jarkov in posipanje cest. Denarna sredstva so prispevali sami naselniki. Odbor je prirejal tudi veselice in s čistim dobičkom skušal doseči svoj namen. Olepeševalni odbor je ustanovil vposkojeni učitelj g. Srečko Majer, ki je še danes duša rožnodolskega »Olepeševalnega društva«, dasi je v svojem dolgoletnem plodonosnem delu za prosopeh in razcvit Rožne doline že osivel in oslepel.

Zasluga tega odbora je, da so se gradile ravne ceste, da se je sestavljal načrt, po katerem so se zidale nove hiše in ceste, ter da je naselbina dobila ime »Rožna dolina«. Naselbina se je širila in nastale so nove potrebe. Odbor je jel premišljevali, kako bi pomagal naselnikom, da bi se uredile nove ceste in reguliral odtok vode. Učitelj Majer je bil tudi to pot rešil angel. Domislil si je, da bi kazalo prirediti veselice v korist naselbini. Tako so nastali slavni rožnodolski sejmi.

rožnodolski sejmi

Prvi sejem je odbor priredil dne 6. septembra 1903, in s uspehom. Z dobičkom so Rožnodolčani zgradili nove lesene mostiče in brvi čez jarke in ceste ter obrobne. Velik uspeh prvega rožnodolskega sejma je naselnike vzpodbudil za pripravo drugega sejma. Sestavil se je obširen program in sodelovanju so bili povabljeni vsi tedanji posestniki.

Se nevpriprazne veselice novosti, obširna reklama, lepo vreme in bližina mesta so ugodno vplivali na najpovoljnejši izid

Karin Michaelisova:

Srečen zakon

On je bil na eno oko slep in denarja ni imel. Bil je zidarski pomočnik. Ona je bila kuharica in v hranilnici je imela dva tisoč kron. Dvajset let je štela in zdaj je imela že stiri križe na hrbtu, dočim je bil on star šele osem in dvajset let.

Ona je izborno kuhala in trdno je bila prepričana, da bo služila za kuharico še deset let, potem se pa naseli v kakem manjšem kraju, kjer bo prodajala fino pecivo. Misel, da bi se kdaj poročila, ji ni hodila po glavi, ker je doživela že v zgodnji mladosti bridko razočaranje.

Toda ljudje ji niso dali miru. Domenili so se, da se pošaljijo z njo. In nekega večera, ko je bila zbrana v hiši večja družba, so ji začeli hvaliti enookega zidarskega pomočnika. — Ta je za vas kot ustvarjen. Tudi on ima rad tiče. Vedno čepi doma. Toda v nedeljo gre vedno v ciliandro na izprehod.

A njemu so govorili o vzornem gospodinjstvu priletne Estvadove in o njeni hranilni knjižici.

Estvadova se spočetka za to ni zmešala, pozneje pa na rada poslušala prigovarjanje, naj se poroči. Kmalu ni mogla več spati. Ponoči je često vstajala in pregledovala svojo balo, kajti njena skrinja je bila natlačena polna perila in vohanih oblač.

In kmalu sta se domenila, da se vzameta. Določila sta tudi dan poroke.

veselice. Na drugi veliki rožnodolski sejem, ki se je vršil 19. junija 1904, je prišlo nad 10.000 posetnikov. To je bil dan velikega slavlja in ostane nepozaben v rožnodolski kroniki. Gmotni uspeh veselice je bil zelo povoljen.

Dne 16. novembra 1. 1903 je bil slavnosten dan za Rožno dolino. Naselbina, okrašena z mlaji, slavaliki in zastavami je sprejela ljubljanskega škofa, ki je slovesno blagoslovil vse do tedaj dozidane hiše. Do leta 1903, ni imela Rožna dolina niti svojega zastopnika v občinski upravi. L. 1903 je Rožna dolina dobila en mandat in za sedel ga je Jurij Petrovčič. Ta je dosegel, da je Rožna dolina imela v občinskem svetu 1. 1906. že pet odbornikov. Ker Olepeševalni odbor ni bil več zmožen urejati naselbine, se je sklenilo, da se ustanovi društvo s pravili, ki naj bi skrbelo za napredek Rožne doline. Tako je bilo 1. 1905 ustanovljeno

Olepeševalno društvo v Rožni dolini

Društvo je skušalo predvsem oživiti družabno življenje v Rožni dolini. V to svrhu se je na vzpodbudo g. M. Jeločnika ustanovil 1. 1905 pevski zbor, ki pa ni imel uspehov. Odbor je moral zbor zaradi slabe udeležbe in drugih okoliščin še isto leto razpustiti. Tudi ustanovljeno društvo »Rožnodolski Sokol« se je moralo zaradi pomanjkanja agilnih članov kmalu raziti. Društvo je prirejalo predavanja, ki so bila dobro obiskana. Društvo je priredilo 2. junija 1905 tretji rožnodolski sejem.

Ko so Ljubljanci 10. septembra 1905 odkrili spomenik Franu Prešernu, se je slavnost udeležila tudi Rožna dolina z zastavami. Ljubljanci so tedaj zamenjali Rožnodolčane s Korošci in so jih priredili ovacije s klici: »Ziveli Korošci!« Društvo je gradilo nove ceste, mostove in prirejalo veselice, ki so množile društvene dohode. L. 1908 je pa društvo slavilo desetletnico obstanka Rožne doline. Ob priliki te slavnosti je izšla tudi spominska knjižica, ki je opisala trud in napor društva za korist in kras naselbine.

Razvoj Rožne doline po 1. 1908

Odbori Olepeševalnega društva so se menjavali, cilj in namen društva se pa nista spremenila. To je bilo tem bolj mogoče, ker se je društvo ogibalo strankarstva. K nadaljnjemu razvoju Rožne doline je pripomogla ljubljanska občina, ki je otvorila veliko prometno cesto v vas in bila že 1. 1902 pripravljena, da se dolina priklapi mestnemu vodovodu. Tedanji društveni predsednik in sedanjí višji župan Jurij Petrovčič je 1. 1912 predložil na nekem zborovanju proračun za vodovod, ki je znašal 10.000 kron. Načrt se pa ni uresničil in danes bi vodovod za viško občino stal več milijonov dinarjev.

Med svetovno vojno je moralo tudi Olepeševalno društvo počivati. Po vojni je društvo oživelo in Rožna dolina je dobila nove naselnike. L. 1923 se je obnovil rožnodolski sejem z velikim uspehom. L. 1924. je bil imenovan za njegove zasluge častnim članom društva elektrotehnik g. Ivan Mihelič, odbornik mestne občine. Na častnem večeru mu je bila podeljena društvena diploma, predsedniku J. Petrovčiču je pa društvo poklonilo lavorov venec.

L. 1924 je naselbina postala samostojna vas in obdržala dosedanje označbo cest in hiš po ameriškem načinu. Ceste so označene z rimskimi, hiše pa z arabskimi številkami. Ta označba se je razširila tudi na sosedne Glince. L. 1905 se je na slavnosten način proslavila 20letnica ustanove Olepeševalnega društva v Rožni dolini. L. 1927 je bil imenovan častnim članom društva predsednik J. Petrovčič; L. 1928 pa blagajnik Peter Červan.

Najlepša razgledna točka na Ljubljano in okolico je Rožnik, ki spada pod vas Rožna dolina. Znamenit je glavni oltar v cerk-

vici matere Božje na Rožniku, ki je delo slovenskega umetnika Jurija Šubica.

Od vznožja Rožnika do proge bivše Južne železnice se je nekdanj razprostirala močvirnata planota s travniki, livadami in grmičevjem, čez katero je vodila samo ena ob suhem vremenu dostopna pot. Na praznih lovcev (sv. Hubert) so tukaj trobili lovski rogovi in lovci so zasledovali divjačino, ki je begala in se skrivala po današnji Rožni dolini.

Edine zgradbe v tem delu so bile vrtarnarija vrtnarja Frana Herzmanskaja, gostilna pod Rožnikom, ki je last posestnika Josipa Čada in gradič »Rosenbühl«, ki ga je po potresu prezidal sedanji lastnik trgovec R. Kolmann.

Danes šteje pod viško občino spadajoči del Rožne doline nad 270 domov z nad 3000 prebivalci, pod ljubljansko občino pa spada do 75 lepih vil z 1500 prebivalci.

Ob 10letnici obstoja Rožne doline je ta imela 110 hiš in 1683 prebivalcev. Mestni občin, posebno pa še prizadevanju gg. Josipa Turka in dr. Rožiča se je zahvaliti, da je Rožna dolina spojena z Ljubljano z lepo široko cesto. Zasluga viške občine z domačinom županom J. Petrovčičem na čelu pa je, da je prešlo upravljanje cest v delokrog te občine in se je tako razbremenilo rožnodolsko Olepeševalno društvo. Začelo se je z nasadi po celi vasi. Na Cesti III. je zasajen dvored lepih ameriških topolov, na cesti V. pa drevedr akacij.

Rožnodolsko pevsko društvo deluje že nad 5 let pod predsedstvom Rudolfa Galleta. Nad 5 let delujoča »Samopomoč« pa z denarno podporo lajša gorje svojcev svojih članov, ki se preselijo v večnost. Rožnodolska »Samopomoč« je prva ustanova te vrste v Sloveniji.

Z vpriporitvami gledaliških iger je moralo dramatično društvo prenehati, ker ni za to primernega prostora. Ze delj časa imajo Rožnodolci v načrtu ustanovitev otroškega zavetišča. Večina Rožnodolcev in Rožnodolčank je čez dan zaposlena v tovarnah in delavnicah. Otroci so prepuščeni sami sebi in zavetišče bi jim nadomestovalo roditeljsko nadzorstvo. Znanе so tudi rožnodolske gostilne, kjer dobi gost vedno okrepilo s prijazno postrežbo.

Letos dne 7. in 8. julija bo Rožna dolina praznovala 30letnico svojega obstoja. Te dni se vrši tudi VIII. rožnodolski sejem s pestrim programom, ki bo privabil gotovo veliko število meščanov, pa tudi druge iz vse Slovenije in idilično Rožno dolino.

Rožnodolčani so pripravili vse potrebno, da ostane ta dan vsem obiskovalcem nepozaben v spominu. Hkrati bo to velik spominski dan za Rožnodolce same. Kajti že vrbaci čkavko na vseh rožnodolskih hišicah, da bo vas Rožna dolina postala inkorporirano predmestje slovenske prestolice. S tem bo slavna Rožna dolina izgubila svojo samostojnost, postalo bo pa »vorštad« bele Ljubljane.

Film

Pat in Patachon kot Don Kihot in Sancho Pansa

(Črtica k današnji premijeri v Elitnem Kinu Matica.)

Roman slavnega španskega pesnika o pustolovčinah Don Kihota, viteza žalostne postave in njegovega zvestega oprode Sancho Pansa je brez dvoma še danes ena najboljših humorističnih pesnitev svetovne literature. Miguel de Cervantes Saavedra, veliki španski pesnik, rojen leta 1547, je bil okoli leta 1598 komisar španskega trgovskega brodarja za Indijo in je imel kot tak nalogo iztirjati razne državne dolge; ko je od dolžnikov pobral denar, ga je odpremil v Španijo po nekem trgovcu, kateremu je v svoji naivnosti slepo zaupal. Ta trgovec pa je izkazano zaupanje zlorabil, Cervantesa pošteno opeharil, vsled česar je moral v ječo. Tukaj, za zidovi kaznilnice, se je poetu rodila misel za njegov poznejši roman o Don Kihotu, s čemur je postal slaven in si pridobil ime v svetovni literaturi. Leta 1605 je izšel I. del tega romana in še istega leta je zagledalo luč sveta pet nadaljnjih izdaj. Duhovitost in veličino tega dela vidimo zlasti tudi v tem, ako pomislimo, da je doživel Don Kihot do danes nad 400 novih izdaj in da je roman preveden

skoroda na vse jezike sveta. Vsebinsko romana je sicer satirična, vendar je v celi zgodbi poleg izvrstnega humorja toliko bridke resnice, da pride čitatelj takoj do spoznanja, da Don Kihot ni zgolj plod pisateljeve domišljije, temveč da hodi takih in enakih Don Kihotov mnogo še dandanes po svetu; saj najdemo skoro v vsakem velikem geniju, bodisi da je to izumitelj, učenjak, pesnik ali umetnik, nekaj tipičnih lastnosti Don Kihota.

In sedaj imamo priložnost, da gledamo to imenitno delo končno tudi v filmu. Vrednost tega filma pa leži ravno v tem, da se je našlo za nosilca obeh glavnih vlog dva igralca, ki sta popolnoma na svojih mestih, skoro bi lahko rekli, nenadkriljiva, to je Pat in Patachon. Veliko nasprotstvo med obema, izraženo tako v njih zunanjosti in v pojavi, kakor tudi v igri sami, ki vsebuje poleg zdravega humorja tudi vedno nekaj vsevega jedra resnice, vse to je popolnoma v intencijah pisatelja samega in daje temu filmu prednost pred vsemi filmi Pat in Patachona. In tako vidimo, kako Don Kihot, omamljen od čitva pretranih in lažnih vtiskih romanov, pogovorov in pripravi svoje ga slugo, priproste ga človeka zdravega razuma, da se poda z njim na pot pustolovstva in romantičnih doživljajev. Dolgokraki Pat — vitez žalostne postave kot Don Kihot in debelasti Patachon kot njegov verni sluga Sancho Pansa, sta torej dve figuri, ki bosta tudi v Ljubljani želi triumfe in izzivali salve smeha pri zabave-željni publiki. Zato film, ki ga ima danes na sporedu Elitni Kino Matica, najtopleje priporočamo vsakomur v ogled.

— Ljubljanski kino (Matica) bo predvajal danes izvrstni film »Skozi burjo in vihar«, kjer nastopa v glavni vlogi Rod la Rocque, znani filmski umetnik iz vefilma »Vstajenje«, ki je vzbudil za časa svojega predvajanja v Ljubljani veliko senzacijo. Ker bo tudi za ta film zanimanje občinstva veliko, se vrše predstave danes ob 16.30, ob 19.30 in 21. uri. Jutri, na Vidov dan, na praznik sv. Petra in Pavla pa bo predvajal Ljudski kino ob nezvišanih ljudskih cenah premijer najobličnega Pat in Patachona filma Don Kihot, ki je insceniran po glasovitem istoimenskem romanu španskega pisatelja Cervantesa. Publiko bo dana priložnost, da se za najnižjo ceno prav dobro zabava in od srca nasmeje. Ker bo glede na nizke cene in izvrstni spored, ki se bo predvajal prvič v Ljubljani, zanimanje velikansko, se bodo vršile jutri in na praznik sv. Petra in Pavla predstave redno ob 15. 16.30, 18. 19.30 in 21. uri. Kljub premijeri nezvišane cene.

— Potovanje po Srednji Evropi. Na praznik sv. Petra in Pavla priredi ZKD v dvorani kina Matica ob 11. dopoldne filmsko predavanje o najlepših krašotah Srednje Evrope. Z motornim kolesom prepotujemo v filmu skoro vse države Srednje Evrope ter občudujemo njih naravne krasote, šege in navade njih prebivalstva. Predvidena je tudi tura na visoki Venediger (3360 m) in povratek po Dunavu do glavnega mesta Avstrije do Dunaja. To revijo lepote krajev Srednje Evrope priporočamo vsakomur v ogled. Zlasti dijaštvo šolsko mladino, ker bo ta film dijaštvu mnogo koristil pri šolskem pouku.

Saj ni tako hudo na svetu!

Tako namreč pravi neki ameriški novinar, ki je sestavil svojevrstno statistiko, na podlagi katere hoče dokazati, da življenje na svetu ni tako hudo in da svet ni tako pokvarjen, kakor se splošno misli. Može je sestavil statistiko o »vedenju človeka«, in za ta posel se mu je zdel najbolj pripravna nedelja. Med drugim je ugotovil, da se je tisto nedeljo peljalo okoli 42.000.000 ljudi — statistika velja samo za Ameriko — na izprehod in vendar so ostali vsi živi. Približno 778.000 soferjev ni bilo treba opominjati zaradi pijanosti. Istega dne se je tudi splošno okrog 95.000 zaljubljenih parčkov in vendar ni bil nihče umorjen. Sploh je bilo tistega dne v Ameriki nad 109.999.999 ljudi, ki si niso končali življenja. Zgorelo tudi ni 775.775 hiš in nepoškodovanih je ostalo nad 1 milijon peč in kotlov.

Torej evo dokazov, da na svetu ni tako hudo, kakor se govori. Pa ne samo to! Može je tudi dognal, da okoli 32 milijonov žensk ni prišlo točno na napovedan sestanek in vendar niso bile

— Kaj tu človek niti spati ne sme? Ne dajo mi miru, da bi se naspal!

In ne da bi čakal odgovora se je obrnil na drugo stran in zasmrčal.

Estvadova je pa ležala do belega dne in gledala v strop. Njene oči so postale namah otožne in tudi sama je bila otožna.

Drugi dan proti poldnevju mu je prinesla na posteljo kavo in sveže pecivo. Ozrl se je z enim očesom na njo, rekoč:

— Snoči sem tako hitro zaspal ha, ha, ha.

Toda Estvadova ni odgovorila.

— Si že osnažila ptičkom kletko? — je vprašal osorno.

In čas je hitel. Minilo je leto za letom.

Estvadova nikoli ne tarna, da se je poročila. Pa tudi on se ne kesa, da se je oženil. Vsako jutro vstane ona ob petih, osnaži ptičkom kletko, možu pa obleko, potem skuha kavo, namaže kruh z maslom in postavi zajtrk na rob štedilnika, da bi se kava ne ohladila. Ko je zajtrk pripravljen, hiti v trgovino, kjer dela od jutra do večera. Pozno zvečer hiti domov, da skuha možu večerjo.

Včasih dela tudi on in zasluži 18—20 kron dnevno. Navadno pa pase lenobo in se igra doma s svojimi tiči. Po večerji pije kavo, potem leže na divan, popije čašo vina in čita.

Poleg ptic zbira tudi knjige. Ima več zvezkov, ki jih je kupil na dražbi, toda

umorjene. Po njegovem mnenju jo tudi ni pobrisalo okoli 888.888 blaginikov z denarjem vred in istočasno je bilo v Ameriki okoli 110 milijonov ljudi, ki jih ni zasledovala policija. In če upoštevamo, da je samo v dolini Mississippi 350.000 otrok, katerim se ni pripetila nobena nesreča in ki niso utonili v čeburi ali se zadušili med blazinami, ko so matere obešale perilo, potem se res lahko trdi, da je življenje na svetu prav prijetno in zanimivo. Poleg tega je treba še pomisliti, da si tudi ni končalo življenja okoli 50 milijonov ljubimcev, ker so jih ljubice varale in da tudi ni bil vsak ameriški državljani umorjen. Vse to je dokaz, da ni tako hudo na svetu in da ljudje radi pretiravajo.

Izšel je naš novi okusno opremljeni

Foto cenik

Pišite ponj na Drogerijo »Sanitas« samo v Celje. 7607

Humoristični kotichek

Tolazba.

Odvetnik zdravniku: Ne smeš obupati, dragi doktor, čeprav je tvoj prvi pacient umrl. Tudi jaz imam smolo. Moj prvi klient namreč sedi v zaporu.

Zanesljiv detektiv.

— Najel sem detektiva, da bi pazil na blaginjaka, da mi ne pobegne z blaginjo.

— Ali se vam izplača?

— Ne. Blaginjaka še imam, pač pa je izgubil detektiv z blaginjo.

Slutnja.

Janezek prinese iz šole dobro izpričevalp. Oče je zadovoljen in pravi: Ker imaš tako dobro izpričevalo ustrežem vsaki tvoji želji.

Janezek se zamisli in pravi: Če je tako, bi želel, da me prihodnjič, ko prinesem slabo izpričevalo, ne nabunkate.

Žrtev svojega poklica.

— Kaj počenja novi zdravnik?

— Postal je žrtev svojega poklica.

— Kako to?

— Oženil se je s svojo prvo pacientko.

Poklon.

— Nesrečna sem. Mislim, da me je Karel vzel samo zaradi denarja.

— Potolazi se, Karel ni tako neumen kakor se zdi.

Proti molom.

— Kaj ste storili, Annčka, da ne pridejo molji v moj kožuh?

— Zapela sem ga, milostiva.

Škodoželjnost.

— Ne morete si misliti, kako srečen je moj ženin. Veseli ga, da je slednjič našel pravo.

— Saj je lahko vesel. Gotovo je bil že desetkrat zaročen.

Radodaren oče.

Oče hčerki: Povedati ti moram veselo novico. Gospod X. je bil pri meni in je zaprosil za tvojo roko.

— Toda, papa, saj še nočem zapustiti mame.

— Pomiri se, drago dete, dovolim ti vzeti jo s seboj.

Zakaj je sežgal pisma.

— Sram te bodi! Sežgal si vsa pisma, ki sem ti jih pisala pred poroko.

— Bodi vesela, to sem storil v tvojo korist. Če bi jih kdo našel, bi me proglasili za norca in moja oporoka bi bila neveljavna.

V gledališču.

— Zakaj odhajate vedno zadnja iz gledališča?

— Zato, da bi ljudje mislili, da sem sedela v prvi vrsti parterja.

Inteligentna dama.

— Mož mi piše, kaj bi hotela za god, Rembrandta ali Tiziana.

Prijateljica: Razlika v ceni je minimalna. Francoski avtomobili so vsi izborni.

o njih ve samo to, koliko so stali. Čita tudi zvečer, ko je že v postelji.

Ob nedeljah hodita skupaj v varijete, kjer sedita v sprednjih vrstah, od koder lahko on s kukulom ogleduje nožice lepih plesalk. Če je posebno dobre volje, jim pošlje tudi šopke.

Nekega večera je odšel med odmorom na hodnik in se je takoj vrnil k ženi, rekoč:

— Srečal sem starega znanca. Počakaj tu do konca. Rad bi z njim malo pokramljal.

In Estvadova je čakala do konca. Saj je vedela, da on tako hoče in da drugače ne sme biti. Ko je pa odhajala v pondeljek zjutraj na delo, moža še vedno ni bilo doma. Zvečer ga je našla v postelji tako, kakor da bi bil prejšnji dan odšel z doma. Smrčal je.

Nekoč se je vrnila zvečer z dela. Okna so bila zagrnjena, vrata zaklenjena. Zvonila je in trkala. Šele čez pol ure ji je odprl in izjavil, da je trdno spal. A v spalnici je nekam čudno dišalo po ženski.

In vendar... Estvadova je srečna. Ima svoje domače ognjišče, ima moža, ki nosi pozimi kožuh in palico s srebrnim ročajem, poleti pa panama in svrtnik s svileno podlogo. Toda njene obleke so staromodne, skromne in oguljene.

Ljudje ji smarajo za mater in sina in zdi se jim lepo od njega, da se kot eleganten gospod ne sramuje svoje staromodne matere.

Dnevne vesti.

— **Spominsko darilo francoske univerze beograjski univerzi.** V znak spoštovanja in prijateljskih vezi je poslala univerza v Nancy, na kateri je študiral in še študira mnogo naših visokošolcev, beograjski univerzi veliko v platino vdelano medaljo, izdelano nalašč za beograjsko univerzo. Na eni strani medalje je reliefna slika univerze v Nancyju z latinskimi napisom »Univerzita Beograd, pozdrav, čast in slava«. Medaljo je izročil beograjski univerzi profesor mednarodnega zasebnega in javnega prava v Nancyju g. Lalcev.

— **Češki Sokoli v Beogradu?** Starešinstvo JSS je ponovno izjavilo, da je sokolski zlet v Skoplju preložen in da je o tem obveščena tudi ČOS, ki odobrava odločitev in je zato odpovedala prihod čeških Sokolov na ta zlet. Beograjska »Politika«, ki je že v nedeljski številki objavila tendenciozno vest, da je sokolski zlet ni preložen, objavlja v včerajšnji številki drugo tendenciozno vest, da se je pripeljal včeraj v Beograd 1200 čeških Sokolov, ki potujejo na sokolski zlet v Skoplje. Ni naš namen vmešavati se v interne zadeve velike sokolske družine, vendar pa moramo pibiti žalostno dejstvo, da beograjska »Politika« najbrž namenoma bega sokolsko javnost s tendencioznimi in prozornimi pojava o sokolskem zletu v Skoplju. Kaj hoče s tem doseči, je jasno. Drugo vprašanje je seveda, če se ji bo intrigriranje proti Sokolstvu posrečilo.

— **Zvišanje prispevkov za bolniško zavarovanje.** Minister za socialno politiko je na podlagi sklepa ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev odobril zvišanje prispevkov za bolniško zavarovanje in to za urade, kateri so letna poslovanja zaključili z deficitom. Takih uradov je zaenkrat 13. Tudi za Trgovsko društvo »Merkur« v Zagrebu se zvišajo prispevki. Nevarnost zvišanja prispevkov grozi vsem uradom, kateri bi v svojem poslovanju ne mogli vzdržati ravnotežja. Zato je važno, da tudi Slovenija budno pazi na problem zavarovanja. Zlasti je važno redno plačevanje prispevkov, katerega pa danes ni. Prispevki so bili zvišani od 6 do 7% odnošno od 6 na 6,5% in to od 1. julija 1928 dalje.

— **Iz zdravniške službe.** V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo sta bila vpisana zobozdravnik v Brezicah dr. Niko Sever in zasebni zdravnik v Rušah dr. Alfonz Zorec.

— **Razpisana zdravniška služba.** Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani razpisuje službo specialista za notranje in pljučne bolezni v centralni ambulanti v Ljubljani. Prošnje je treba vložiti do 20. julija.

— **Razid društva.** »Narodna čitalnica« v Slovenjgradcu se je prostovoljno razšla. — **Razpisane službe.** Pri kontroli mer v Beogradu odnose pri odseku za mere v ministrstvu trgovine in industrije je popolniti službeno mesto strojnega ali električarskega inženjerja. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 1. avgusta na trgovsko ministrstvo. Pri kontroli mer in dragocenih kovin v Ljubljani, Sarajevu in Subotici je popolniti tri mesta kontrolorjev mer — pripravnikov. Reflektanti naj vložijo prošnje do 20. julija na trgovsko ministrstvo.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** V ljubljanski oblasti je bilo od 8. do 14. t. m. 7 slučajev tifuznih bolezni, 70 škrlatinke, 148 ošpic, 3 davice, 6 šena, 1 krčevite odreenelosti, 1 vrančevine prisada, 1 nalezljivega vnetja možganov in 1 vnetja hrbtnice možga. V mariborski oblasti je bilo v istem času 18 slučajev tifuznih bolezni, 49 škrlatinke, 50 ošpic, 5 davice, 28 dušljivega kašlja, 8 šena, 4 krčevite odreenelosti in 1 grize.

— **Razpisane sodne službe.** Pri okrožnem sodišču v Celju se odda mesto pisarniškega predstojnika, pri okrožnem sodišču v Mariboru pa mesto pisarniškega asistenta. Prošnje naj se vložijo najkasneje do 18. julija.

— **Izlet k ruski kapelici pod Vrščem.** Ob cesti, ki vodi od Kranjske gore na Vrščem, stoji blizu koč na Gozdu za časa vojne po ruskih ujetnikih zgrajena ruska kapelica. Za obnovitev te kapelice je nabrala Ruska Matica 1100 Din, razen tega je nabrala okrog 300 Din v isto svrhu g. dr. Ivan Grašič, notar v Kranjski gori in predsednik kranjskogorske podružnice Zveze slovenskih vojakov. Za ta denar se izvršuje sedaj na kapelici en del najnujnejših popravil. V nedeljo, dne 8. julija priredijo v Ljubljani, na Jesenicah, v Bohinju in v drugih krajih bivajoči Rusi izlet h kapelici, da se poklonijo manom svojih, na tem kraju v velikem številu pokopanih rojakov. Ob tej priliki se bo vršil v kapelici parastos, ki ga opravi iz prijaznosti ljubljanski prota g. Dimitrije Janković. Odhod iz Ljubljane v nedeljo, dne 8. julija s prvimi (turistovskim) vlakom ob 5.28, služba božja okrog pol 12. K udeležbi se vabijo bratje Rusi in vsi, ki bi se tudi hoteli pokloniti trpljenju Rusov v tem lepem, za njih, žal, tragičnem kraju Slovenije. — **Odpor Ruske Maticе.**

— **Poziv upnikom.** Stavbna zadruga srednješolskih profesorjev v Ljubljani, Hranilnica in posojilnica v Sokolah ter domača tvornica damskega perila in vezenin »Leda« s sedežem v Ljubljani so prišle v likvidacijo. Upniki se pozivajo, naj prijavijo svoje terjatve.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« št. 61. z dne 26. t. m. objavlja uredbu o furazi, odločbo o sodelovanju državnih oblasti v oblastnih poslih, navodila o izvrševanju uvozne ekspedicije vzorcev in modelov, ki se uvažajo iz pogodbenih držav na povratek, uredbu o olajšavi za turiste, ki prihajajo v našo državo, seznam izgubljenih predmetov, prijavih policijski direkciji v Ljubljani v času od 1. do 15. t. m., razna tarifna obvestila in pojasnila o ugodnosti organom finančne kontrole za potovanje po železnici.

— **800letnica mesta Gradec.** Glavno mesto zelene Stajerske Gradec proslavi letos 800letnico svojega obstoja. Proslava jubileja bo združena z raznimi prireditvami in razstavami. Te dni je bila otvorena razstava stajerskih upodabljalnih umetnikov. Slavnostni otvoritvi je prisostvoval tudi zvezni predsednik Hainisch.

— **Skrite pošče.** Pošte so važna državna podjetja in prospeh trgovine, industrije in prosvete. Tako se glase oficijelna poročila. A tej veliki svoji nalogi nikakor ne ustrezajo njih skriti prostori zlasti po naših lepih letoviščih in znamenitih zdraviliščih. Tujci pišejo pisma, kupujejo pisem, znamke, telegrafirajo in telefonirajo in zato hočejo vedeti, kje je poštni urad. Večkrat je v stranski ulici skrit v zadnjem koncu hiše in ker je še poštni grb majhen in bel, mora človek precej stikati po vasi, preden pošto izsledí. Dokler si poštna uprava ne preskrbi državnim uradom primernih lokalov v ličnih hišah ob glavni cesti, mora vsaj s pušicami na ulicah označiti, v kateri smeri se nahaja poštni urad.

— **Himen.** V ponedeljek se je poročil g. Pavle Kokalj, kontorist trvdke Medic & Zankl, z gđ. Ivanko Pavškovo iz znane ljubljanske napredne družine. Bilo srečno!

— **Opozorilo turistom in izletnikom.** Slovensko planinsko društvo v Ljubljani opozarja, da so se zbog nove odredbe generalne direkcije v Beogradu morale spremeniti dosedanje olajšave. Uvedel se je novi vlak ob sobotah popoldne in dnevih pred prazniki, ki odhaja iz Ljubljane ob 15.30 (pol štiri popoldne); vozi do Bohinjske Bistrice in do Planice. Za ta vlak veljajo izletniške vozovnice s 50% popustom, ne pa za one, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.40. Dalje velja polovična vožnja za jutranji turistovski vlak iz Ljubljane v Bohinj in Planico. Za povratek v Ljubljano z izletniško vozovnico se smejo rabiti naslednji vlaki: Vlak, ki odhaja iz Bohinjske Bistrice ob 17.10, iz Planice ob 17. z odhodom z Jesenic ob 18.40 in zadnji običajni turistični vlak, ki odhaja iz Bohinjske Bistrice ob nedeljah in praznikih ob 19.04. Za druge izletniške vlake je SPD interveniralo, nima pa še rešitve.

— **Na Vidov dan morajo biti vse obratovne celice celodolne zaprte.** Velika župana ljubljanske in mariborske oblasti opozarjata, da notica gremija trgovcev v Ljubljani, naj bodo obratovnice na Vidov dan zaprte le med svečano službo božjo, ne odgovarja uredbi o odpiranju in zapiranju trgovin, ki v čl. 19. določno predpisuje, da morajo biti vse trgovinske in obrtne obratovnice na Vidov dan vse dopoldne zaprte.

— **Gospodarstvo pa takol v Dalju v Slavoniji** stoji cele vrste več ali manj pokvarjenih lokomotiv. Naša država jih je prejela od Nemčije na račun reparacij. Stroji torej niso stari in bi se s potrebno popravilo prav lahko še rabili. Tako jih pa stalno uničuje rja. Pravijo, da se imajo z novimi inženjerskim posojilom nakupiti v tujini nove lokomotive. Stale bi milijone in milijone, popravila zgoraj omenjenih lokomotiv pa malo, zlasti če bi jih popravili v državnih železniških delavnicah, a ne v zasebnih, kar se kaj rado dogaja. Tako se po nepotrebnem razmetavajo milijoni, ki jih država na sto in sto mestih krvavo potrebuje.

— **V Beogradu ne plačujejo uslužbenškega davka.** Uslužbeni davek pomeni težko breme za vse privatne nameščence, odnosno njihove delodajalce in v prečasnih krajih se plačuje tako, kakor določa zakon. Človek bi mislil, da veljajo zakoni za vsa država, toda v resnici ni tako. V Beogradu je podružnica nekega podjetja in ko je hotel lastnik urediti plačevanje uslužbenškega davka za svoje nameščence, mu je uradni davčne oblasti odgovoril, da sploh se ne ve za uslužbenški davek in da mu davčnih knjžic ne more dati. Ko ga je podjetnik opozoril na »Službene Novine«, je uradnik odgovoril, da novin ne čita in da se po njih ne ravna. Komentar tu menda ni potreben.

— **Loterija Jugoslovanske Maticе.** Zrebanje števil kolosarske loterije Jugoslovanske Maticе, ki bi se moralo vršiti dne 1. julija, je zaradi važnih in vsega upoštevanih vrednih ozirov preloženo ter se vrši nepreklicno dne 8. septembra t. l. Izžrebane številke bodo objavljene v vseh naših listih. Vseh dobikov je 600. Srečka po 10 Din so na prodaj pri vseh podružnicah Jugoslovanske Maticе v Sloveniji. Naročajo se lahko tudi pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II.

— **Za pomoč Božjemu.** prizadetim po potresni katastrofi, se je v Kamniku nabral znesek 1139.50 Din. Dali so: dve predstavi v Narodni čitalnici znesek 600 Din, predstava društva Kamnik 259.50 Din in kamniški občinski odbor znesek 300 Din. Celotna vsota je odposlana po krajevem odboru Oblastnemu odboru društva Rdečega križa v Ljubljani. Krajevni odbor društva Rdečega križa v Kamniku.

— **»Pusta in vlažna Marjeta, nič dobrega ne obeta«** (Vodnik). Letošnja pač ne bo pusta, zato je poskrbelo društvo »Vodnik«, ki priredi na Marjeto nedeljo 15. julija popoldne svojo narodno prireditev v proslavo 170 letnice rojstva prvega slovenskega pesnika Val. Vodnika, na njegovem rojstnem domu pri »Kamnitih mizih« v Zgornji Šiški.

— **Slovenska Matica** se iskreno zahvaljuje Kmetiki posojilnici za ljubljansko okolico, ki je pristopila kot njena pokroviteljica z zneskom 10.000 Din.

— **Naši v Ameriki.** V kraju Mascoutah, država Illinois, se je ustrelil Janez Grčar. Pokojni je bil star 47 let. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano, zdi se pa, da se je naveličal samotarnjenja. Pred tremi leti mu je namreč umrla žena, nato pa se je poročila njegova edina hčerka. — V kraju Eveleth, država Minnesota, je umrl v starosti 60. let Janez Lukavec. Pokojni je živel v Ameriki 25 let in je zapustil ženo in dve hčerki. — V kraju Anacoda je preminul v najlepši

moški dobi Alojzij Davidič, star 39 let. Zapustil je ženo in štiri neposkrbljene otroke. — V Chisholmu je preminul Anton Ivanc. Zokojni je bil doma iz vasi Podpeč, fara Dobropolje. — V Pueblo je podlegel težki poškodbi, ki jo je zadobil pri skoku v vodo, 19letni Den Fajotič.

— **Vreme.** Počas je pripravila poslabšanje vremena. Še snóhi se je začelo na zapadu in severu oblačiti, danes dopoldne pa so se podili oblaki od jugozapada. Tudi barometer kaže, da se bo vreme poslabšalo. Danes jutraj je kazal 761 mm, temperatura je znašala 19 stopinj. Včeraj je bilo lepo po vsej državi. Najvišjo temperaturo so imeli včeraj v Skoplju, in sicer 34 stopinj. V Beogradu je bilo 33, v Zagrebu 31, v Sarajevu, Splitu in Dubrovniku 30, v Ljubljani 29.4, v Mariboru 27 stopinj.

— **»Dečva«.** Žene in dekleta! Izvršite »Dečvo« pravilno! Zahtevajte pri trgovcih slike in pri progandji kroje. — Propaganda »Dečve«, Ljubljana, Kongresni trg 4. 510-n

— **Kupujte srečke** v korist Županove jame pri Grosupljem. 513-n

Ako piješ Buddha čaj
uživaš že na zemlji raj!

— **Prijet slepar na Sušaku.** Reška policija je izročila našim obmejnim oblastem nekega Franca Kubečka, rodom iz Bösendorfa in pristojnega v Tuzlo, ki ga zasleduje ljubljanska policija radi bigamije in raznih goljufij. Kakor smo se informirali na policiji, ga zasleduje radi bigamije okrajno sodišče na Brdu.

— **K nesreči na Črnučah** smo informirani, da Svoja ni povozil posestnikov sin Ivan Rotar, marveč nekdo drugi, ki ga zdaj orožniki iščejo.

— **Ugodna avtomobilska zveza Postojna - Vipavska dolina - Gorica.** Potnikom v Vipavsko dolino in Gorico se priporoča avtomobilska zveza in se vrača iz Gorice še isti dan zvečer k zadnjemu vlaku za Ljubljano. Vse informacije, kakor tudi vozovnice se dobe pri Potniku (Tourist-Office-u), Ljubljana.

— **Pri železničnih težkočah,** slabem teku, tresenju v udih, doseže uporaba naravne »Franz-Josefove« grence pri vsaki starosti in spolu hipno oživljenje prebavljivih organov. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josefovo« vodo kot izborni sredstvo proti grizi kakor tudi proti železničnim boleznim. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

— **Fotoparate** kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg, 9. 53-T

— **»Dečva«.** Žene in dekleta! Poslušajte se naše narodne polne noše! Zahtevajte za »Dečvo« pri vseh trgovcih nagelno dečvino blago, ki se prodaja v prid Jugoslovnski Matici in Dečvemu domu.

Iz Ljubljane

— **Jubilej prote Jankovića.** Protoierej srbske pravoslavne cerkve v Sloveniji g. Dimitrije Janković proslavi v petek 29. t. m. 50letnico rajstva. Jubilatn uživa med nami splošne simpatije in spoštovanje ga vsi ne glede na versko prepričanje. Že opetovano je g. Janković dokazal, da je vzor dušnega pastirja in da mu ljubezen do bližnjega ni samo fraza. Zlasti priljubljen je jubilat v Ljubljani, kjer igra v družabnem življenju odlično vlogo. Za svoje zasluge je dobil visoka cerkvena odlikovanja, a posvetne oblasti so ga odlikovale z redom Sv. Save III., IV. in V. stopnje in z Belim orlom V. stopnje. G. Janković je bil imenovan prvotno za vojnega svečenika v Ljubljani l. 1922 pa za administratorja protoprešviterata in za protoiereja pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani. Številnim njegovim prijateljem in znancem, ki mu bodo čestitali k jubileju, se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, da bi jubilatn še dolgo tako uspešno deloval in dajal drugim dušnim pastirjem zgled, kako je treba ljubiti bližnjega.

— **Ji Kopanje v Ljubljani.** Zadnje dni je pritisnila huda vročina in zato je tudi vsakodnevni val na kopališča velik. Na Ljubljani je prav velika frekvenca in kopališče je razmeroma dobro obiskano. Več kopalcev, nego v kopališču, pa je na »špiči« in na nasprotni strani. Tudi kopališče v Kolenji se je dobro obneslo. Kopališče je prav dobro obiskano, škoda le, da je okoli njega nasuta mivka, ki jo kopalci zanašajo v bazen in na ta način kalijo vodo. Umestno bi bilo pot okoli bazena posuti s peskom ali pa položiti deske. — **Ljubljana** se počasi ogreva in je včeraj imela 17 do 18 stopinj. Zanimivo je, da je Sava skoraj bolj topla nego Ljubljana. Tudi na Savo je velik dotok kopalcev, seveda iz onih delov mesta, ki gravitirajo bolj proti Savi nego proti Ljubljani. Za Ljubljance, ki nimajo koles, je Sava predaleč. Če bi se uvedle avtobusne vožnje do Tomačeve ali pa vsaj do pokopališča Sv. Križa ali do Ježice, bi bilo Ljubljancem s tem zelo ustreženo in bi se te vožnje nedvomno rentirale. Vsekakor pa bi bil vsaj ob nedeljah pametno, če bi se uvedel promet z avtobusi na Savo.

— **Naši drevoredi.** V Latermanovem drevoredu je nekaj suhih kostanjevih drev in ob železniškem prelazu na Vrtači stoji drevo, ki letos ni ozelenelo. V lepi brezovi drevored na Bleiweisovi cesti se je zaledel lubadar, ki uničuje drevo za drevsom. Zasadajo se sicer na prazna mesta mladi zdravi bresti, a čaka jih ista usoda. Brest se tu ne bo obdržal. Akacije na ostalem delu te ceste pa lepo uspevajo: vsa drevesa so enaka, zdrava in lepo zelena, da so v veselje očem in široki cesti v znatno olepšavo.

— **Ji Stanovanjsko - gradbeni odsek mestnega magistrata v Ljubljani** je v svoji seji 20. t. m. sklenil opozoriti prošice za stanovanja v mestnih hišah, da gg. občinski svetniki — člani stanovanjskega odseka — pod nobenim pogojem ne sprejemajo na svojem domu strank radi nakazila stanovanj. Radi prevelike zaposlenosti tudi g. župan ne sprejema strank v stanovanjskih zadevah, ker daje vse tozadevne informacije edino stanovanjski urad, ki posluša za stranke vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne v mestni posvetovalnici (soba št. 22).

— **Dan Jugoslovnske Maticе v Ljubljani.** Na praznik, dne 8. septembra t. l. se bodo vršile v Ljubljani razne prireditve na korist Jugoslovnske Maticе, in sicer dopoldne, popoldne in zvečer. Podrobnejši program bo pravočasno objavljen. Vendar že sedaj prosimo vsa društva in organizacije, da upoštevajo to edino prireditev Jugoslovnske Maticе ter da ne priredijo na ta dan lastnih prireditev. — **Odbor.**

— **Ji Mestni gospodarski urad** bo v soboto, dne 30. t. m. radi snajenja uradnih prostorov zaprt.

— **Ji Na manjšinski osnovni šoli** (z nemškimi in slovenskimi poukom ter srbohrvaščino) bo vpisovanje za šol. leto 1928/29 dne 30. junija ter 1. in 2. julija, vselej od 8. do 12. ure, na Coizovo cesti (Graben) št. 5. I. nadstropje, desno.

— **Ji Gospodinska šola »Mladika«** vpisuje gojenke za šolsko leto 1928-29 v soboto, 30. junija ob 9. jutraj v pisarni ravnateljstva ženske gimnazije na Bleiweisovi cesti, I. nadstropje. Gospodinska šola podaja občo gospodinsko naobrazbo in temeljit teoretičen in praktičen pouk v vseh strokah gospodinjstva. Učna doba traja od 1. oktobra do 28. junija. Gojenke so ali zunanje, ki stanujejo doma ali drugod, ali pa notranje, ki stanujejo v internatu, ki je v zvezi z gospodinsko šolo. Zunanje gojenke plačujejo mesečno Din 500, notranje plačujejo za vsa oskrbo in stanovanje Din 1000. V internatu gospodinske šole se sprejemajo tudi gojenke, ki posejajo ali žensko realno gimnazijo ali pa učneke druku.

Komunalna politika mesta Ljubljane

Izjave župana dr. Dinka Puca. — Stanovanjsko vprašanje v Ljubljani. — Ureditve dolgog mestne občine. — Povečanje elektrarne, vodovoda in uvedba avtobusnega prometa. — Socialne naloge ljubljanske občine.

Zagrebski »Morzenblatt« objavlja razgovor svojega dopisnika z ljubljanskim županom dr. Pucem. V uvodu ugotavlja, da je bilo za dr. Puc posebno zadoščenje, ker je bil kot bivši predsednik gerentskega sveta izvoljen za župana in priznan celo od one stranke, ki je proti njemu vodila najhujši boj. Danes se splošno priznava, da si je dr. Dinko Puc za razvoj in napredek Ljubljane pridobil mnogo zaslug. Poseben velik uspeh je imel pri reševanju stanovanjskega vprašanja.

Na vprašanje, zakaj in kako je prišlo v občinskem svetu do neobičajnega sodelovanja med samostojnimi demokrati in SLS, je župan dr. Dinko Puc odgovoril:

— Vzroki so jasni. Nobena obeh strank ni bila številčno tako močna, da bi lahko sama ustvarila delazmožno večino. Brez sodelovanja obeh strank bi bil občinski svet zaradi delazmožnosti razpuščen in postavljen bi bil vladni komisar. Mislim, da bi bila ta rešitev vsemu prebivalstvu našega mesta ne glede na strankarsko pripadnost najbolj neljubla. Razen tega je silila h koaliciji na eni strani težka gospodarska kriza, v kateri se nahaja naše mesto, na drugi strani pa velika množina prebivalstva, ki jih ima občinska uprava rešiti v bližnjem času in ki so takega značaja, da bi odgovornost zanje komaj mogla prevzeti ena sama stranka. V ostalem sem mnenja, da je tudi v širokih krogih našega prebivalstva prodrlo prepričanje, da je edino pravilno depolitizirati občinsko upravo in vso energijo uporabiti le za gospodarsko povzdigo občine.

Ah posluša revizijska komisija, ki ji je bila poverjena naloga, preiskati poslovanje štiriletnega komisarjate, ne glede na to dalje?

— Seveda. Absolutno nobenega vzroka ni, zakaj bi komisija ne dovršila poverjene ji naloge.

Kakšen je sedaj položaj stanovanjskega vprašanja v Ljubljani in stanovanjskega posojila?

— Stanovanjska beda je mogoče v Ljubljani največja v celi Jugoslaviji. Dočim v Beogradu in v Zagrebu pomanjkanje stanovanj skoro več ne obstoja, — saj imajo v obeh mestih že mnogo praznih stanovanj in se stanovanjska beda pojavlja samo v tej smeri, da so stanovanja draga, — vlada v Ljubljani akutno pomanjkanje stanovanj. Vzroki so dvojne značaja. Na eni strani je država v stanovanjskem vprašanju primeroma mačehovski postopala, zlasti, ako se potegne paralela z obema drugima glavnima mestoma Jugoslavije, na drugi pa imamo v Ljubljani premalo kapitala, da bi mogli pokreniti velikopotezno privatno akcijo, kakor je bilo to v Zagrebu. Zato je preostala samo še občina, ki je v tem pogledu napela vse sile, ki pa sama pomanjkanja stanovanj ne more odpraviti. Ker so razen tega zaradi novega stanovanjskega zakona najemnine narastle in sicer v nobenem pravem razmerju s plačilno zmoglostjo našega mestnega prebivalstva, imamo v našem mestu vsak dan žalostne prizore sodnih deložacij, ki jih občina pri najboljši volji ne more preprečiti. Bojim se, da bo preteklo še mnogo časa, predno bomo prišli v urejene razmere.

Stanovanjsko obligacijsko posojilo, ki si ga vladni komisar po mojem mnenju ni pravilno zamislil, ni bil noben uspeh. Kljub temu smo našli zadovoljivo rešitev.

Kako misli občinski svet urediti velike nekonolidirane dolgove občine in številna predlagana posojila?

— Mestna občina ima vsekakor primeroma velike finančne obveznosti in mora tudi v bodoče še računati z nekaterimi po-

zih ljubljanskih šol. Za vsa oskrbo in prvo-vrstno hrano plačujejo mesečno Din 1000. Internat ima svojega domačega zdravnika in poleg učitelja tudi prefektinjo za nemoško in francosko konverzacijo.

— **Ji Gremilj lekarnarjev za Slovenijo** nanažanja, da bodo na Vidov dan v smislu naredb velikega župana ljubljanske lekarnarje do 12. ure odprte. Dežurno službo vršita lekarni Piccoli in Bakarčič. Na praznik 29. t. m. vršijo dežurno službo lekarnarje Baho-vec, Hočevar in Ustar.

— **Ji Pozor Šiskarji!** Prošovoljno gasilno društvo proslavi dne 1. julija 1928 svoje 40letnico obstoja. Najvjudnejše se vas vabi, da posetite to prireditev kar v največjem številu saj društvo deluje in izpolnjuje svoje težke naloge v slučaju požara v prid občinstva in je čist dohodek namenjen za nabavo nove motorne brizgalne. Naproka se, da razobesite zastave. — **Odbor** 518-n

— **Ji Rezervni oficirji** se vabijo, da se udeležijo svečane spominske slavnosti, ki se bo vršila na Vidov dan na velikem vojaškem vežbališču pred vsemi četami ljubljanske garnizije. Pričetek ob pol 9. uri. Oblika svečana za stroji. Prvotni poziv na udeležbo pri bogoslužnem opravilu v tukašnji stolnici ostane s tem neizpremenjen. Pododbor Ljubljana.

— **Ji Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani,** sporoča cenj. občinstvu, da bodo brivnice in damski saloni na Vidov dan celi dan odprti, le za časa službe božje od 10.—11. ure zaprti, na praznik Sv. Petra in Pavla odprti samo dopoldne od pol 8.—12. ure. — **Načelstvo.** 521-n

— **Ji Krasne dunajske otroške obleke** od 34 Din dalje le pri Kristofič-Bučar Stari trg 46-T

— **Ji Christoflov učni zavod v Ljubljani** vpisuje celi mesec julij vsaki dan na Domobranski cesti 7. — Šolnina nizka, vpisnina 10 Din. Revni učenci imajo popust. 509-n

soili. Kredit občine pa ni omajan, ker ima ogromno nepremično premoženje in naraščajo tudi njeni dohodki. Bavimo se z mislijo najetja velikega inozemskega posojila, ki bi omogočilo konsolidacijo vseh naših dolgog. Do tedaj pa si bomo morali pomagati s posojili pri naših denarnih zavodih.

Kako stoji vprašanje razširjenja tramvajskega omrežja in uvedbe avtobusnega prometa?

— V tem pogledu lahko trdim, da bodo tozadevna pogajanja kmalu zaključena in s tem izpolnjena dolgoletna želja prebivalstva.

Kako stoji vprašanje povečanja električne centrale in vodovoda?

— Mestna vodovodna naprava se že sedaj povečuje in bodo dela v nekaj mesecih končana. Povečanje električne centrale je bilo v občinskem svetu pravkar sklenjeno tako, da bo mogoče povečano napravo do prihodnje jeseni že izročiti v obratovanje.

S katerimi vprašanji se sedaj še bavi občinski svet?

— Vprašanja, ki jih ima rešiti občinski svet, so skoro nešteta. Povdariti hočem samo nekatera najvažnejša. Razen stanovanjskega skrbstva, ki je kot rečeno stalna in težka naloga občinskega sveta, prihajajo v poštev v prvi vrsti socialna vprašanja. Zaradi gospodarske krize je brezposelnost v našem mestu zelo velika. Naše mladinsko skrbstvo je šele v razvoju. Bavimo se z načrtom ustanovitve Dečjega doma, disperzija za tuberkuloze in reorganiziranja šolske poliklinike, 50 km obstoječe kanalsko omrežje bo razširjeno in tlakovanje cest se bo sistematično nadaljevalo. Name-rava se zgraditi novo carlino poslopje, načeto je bilo vprašanje modernizacije državnega kolodvora in izdelujejo se načrti za prelaz preko železniškega tira zlasti na Dunajski cesti. Študira se tudi vprašanje preskrbe z mlekom in reorganizacija trga. Intenzivno se dela za povzdigo tuiskega prometa. Pri vladi so bili vnovič podvzeti koraki, da se končno izvrše regulacijska dela v Ljubljani. Brez te regulacije se mesto nikdar ne more modernizirati.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Iz Celja

— **Ciril-Metodova podružnica v Gaberju** priredi dne 4. julija Ciril-Metodov večer. Ob pol 9. uri bo pri cerkvi sv. Maksimilijana umetni ozenj z godbo, nato pa na vrtu gostilne Wilson prijateljski sestanek. Čisti dobiček je namenjen družbi CM.

— **Sport.** V nedeljo popoldne ob 5. uri bo na Glaziji prijateljska nogometna tekma med ISSK Maribor in SK Celjem.

— **Vidov dan** se bo v Celju proslavil ob 9. uri v slovenskim rekvitem v farni cerkvi. Ob isti uri bo imelo proslavo na Glaziji tudi vojaštvo.

Kako je bil rešen Nobile

Nobile je spravil na varno najprej sebe. — Radost v Italiji. — O Amundsenu in Guilbaudu še vedno ni duha ne sluha.

Oficijelno poročilo iz Rima opisuje podrobnosti rešitve generala Nobila. Ko je švedski letalec Lundborg pristal blizu taborišča Nobileve skupine, mu je Nobile sporočil, naj pobere najprej mehanika Cecionija, nato dr. Behounka, ing. Troania, Nobila in slednjič poročnika Viglieria in telegrafista Biagia. Poročnik Lundborg je pa izjavil, da ima točna navodila, naj reši najprej Nobila, ki bi lahko dal rešilnim ekspedicijam točna navodila, kako bi se dalo rešiti vse člane njegove ekspedicije. Pred startom je Nobile izročil poveljstvo poročniku Viglieriju.

Tako opisuje rešitev Nobila sam. Koliko je na tem resnice je seveda drugo vprašanje, kajti zdi se, da je šlo Nobilu za to, da spravi na varno najprej svojo kožo. Nobile je takoj po rešitvi brzojavil sorodnikom svojih spremljevalcev, italijanski vladi in svoji ženi. V brzojavkah izraža nado, da bodo vsi člani njegove ekspedicije kmalu rešeni.

V petek 22. t. m. je švedski mornariški kapitan Tornberg znova opazil taborišče Nobileve skupine in ji vrzel iz hidroplana zalogo živil. V nedeljo se je švedskemu poročniku Lundborgu posrečilo pristati blizu Nobilevega taborišča in pobrat Nobila, ki ga je odpeljal v Kingsbay. Prvotna poročila so bila v toliko netočna, ker so navajala, da je rešil Nobila kapitan Tornberg. V skupini generala Nobila so dr. Behounek, poročnik Viglieri, ing. Troani, mehanik Cecioni in radiotelegrafist Biagi. V drugi skupini, ki je odšla peš proti Severnemu rtiču, so švedski meteorolog dr. Mahngren in italijanska majorja Mariano in Zappi. V skupini, ki jo je zaneslo z razbitim zrakoplovom proti vzhodu, so prof. Pontremoli, dr. Lago in člani posadke Arduino, Alessandrini, Pomella, Carapi in Ciocca.

Poročnik Lundborg je ponovno odletel iz Kingsbaya, da bi rešil še dva člana Nobileve skupine, pa se je hidroplan na ledeni gori prevrnil. K sreči je ostal Lundborg neškodovan. Ledeni gora, na kateri je obstal, je široka 200 in dolga 300 m. Pokriva jo 30 cm debel sneg in poročnik Lundborg pravi, da lahko pristane na nji vojaško letalo z dvema pilotoma. Švedsko ministrstvo narodne obrambe je takoj odredilo, da polete v polarne kraje vojaška letala Lundborgu na pomoč.

Vest o rešitvi generala Nobila se je bliskoma raznesla po Milanu in zbudila med prebivalstvom nepopisno radost. Vse mesto je bilo okrašeno z zastavami. Po vseh večjih italijanskih mestih so se vršile službe božje za rešitev ostalih članov Nobileve ekspedicije. Vlada je naročila komandantu Romagnu, ki vodi rešilno akcijo, naj bo zelo previden, da tragedija »Italie« ne povzroči novih katastrof.

Dočim se Italijani vesele, da je vsaj Nobile rešen, so pa Norvežani in Francozi zelo potrti, ker sta izginila dva heroja polarnih krajev, Amundsen in Guilbaud. Francosko mornariško ministrstvo je odredilo, naj ekspedicijski parnik »Pourquoi pas« takoj odpluje proti severu, da poišče Amundsena in Guilbauda. Tudi francoska kržarka »Strassburg« je odplula proti Norveški. Amundsen je sicer najboljši polarni raziskovalec sveta in tudi izkušen je tako, da si zna v največji stiski pomagati, toda

kljub temu se ves svet boji za njegovo usodo. Že deveti dan ni o njem nobenih zanesljivih vesti in ker je bilo doslej tudi vse iskanje zaman, prevladuje mnenje, da se je Guilbaudovo letalo ponesrečilo na odprtem morju.

Zdaj je organizirana posebna rešilna ekspedicija, ki jo vodi znani polarni raziskovalec Sverdrup, poveljnik ladje »Fram«, s katero se je Amundsen svojčas proslavil na polarni ekspediciji. Amundsenov tajnik, ki vodi pomožno akcijo, se je obrnil brzojavno na sovjetsko vladu s prošnjo, naj se ustavi ruski lomilec ledu »Maligin« v kakem norveškem pristanišču, da vsame na krov Sverdrupa in člane njegove ekspedicije. Moskovska vlada je to prošnjo odklonila z motivacijo, da »Maligin« ne sme izgubljati časa in da je že itak vse storil, da najde Amundsena in Guilbauda.

80 letnica strašnega krvoprelitja v Parizu

V februarju 1848 je francosko delavstvo strmoglavilo kralja in proglasilo drugo republiko, v kateri so imeli spočetka glavno besedo socialisti, ki so skrbeli za brezposelne in za one, ki niso hoteli delati. Za brezposelne in lenuhe je izdajala država dnevno 200.000 frankov in zato ni čuda, da je vedno bolj zlezla v dolgove. V treh mesecih so padli nekateri vrednostni papirji na polovico, drugi pa na tretjino. Ogromni izdatki in neprestani notranji nemiri so izpodkopavali temelje narodnega gospodarstva in tako so trpela ne le mesta, marveč tudi provinca. Že 15. maja 1848 so se hotele delavske mase polastiti oblasti in strmoglaviti socialistično republiko, kar je pa preprečil Lamartine. Po prvi zmagi v borbi proti delavstvu je nastopila vlada z vso odločnostjo in izdala dekret, da v narodne delavnice ne bo več sprejemala delavcev in da hoče že sprejete poslati na delo na kmete. Toda delavstvo se ni uklonilo in vlada je bila prisiljena poklicati iz Alžira generala Cavaignaca kot vojnega ministra, da napravi v Parizu red.

Ogorčeno in nahujskano delavstvo je začelo 23. junija odprto borbo, ki je trajala po pariških ulicah do 26. junija in ki pomeni začetek konca druge republike. Po temeljitih pripravah so pridrele delavske množice iz predmestij, da se spoprimejo z vojaštvom pod poveljstvom brezobzirnega generala Cavaignaca. Devastno je začelo prvo napadati in kmalu se je razvila krvava bitka po vsem mestu. Kri je tekla ves dan in na obeh straneh je padlo mnogo žrtev. Ta čas je proglasil parlament nad Parizom obsedeno stanje in poveril generalu Cavaignacu diktatorsko moč. Kot diktator je Cavaignac poslal na delavstvo topove in začel bombardirati zlasti Pantheon. Kmalu je vojaštvo pregnalo delavce iz glavnih ulic in trgov.

Čez noč so se pa uporniki znova utrdili in njihovo ogorčenje je doseglo vrhunec. O pogajanjih ali premirju niso hoteli ničesar slišati. Generala, ki se je hotel pogajati in skleniti premirje, so umorili. Tudi knezoškof je plačal svoje posredovanje z življenjem. Toda vojaštvo je polagoma prodiralo in osvajalo delavske barikade, dasi se

je moralo ljuto boriti za vsako ped pariških tal. Šele 26. junija, ko so uporniki odklonili brezpogojno predajo, je bila krvava bratomorna bitka končana. To je bilo najstrašnejše krvoprelitje, kar jih je kdaj videl Pariz. Vojaštvo ni poznalo nobenega pardaona, pa tudi uporniki so postrelili vse ujetnike. Strasti so se tako razpasle, da so polivale ženske ujetnike z žvepleno kislino. Vojaštvo je moralo osvojiti 3.888 barikad in imelo je seveda ogromne izgube. Točno število mrtvih vojakov in delavcev še zdaj ni znano. Vojaške oblasti so navajale, da je padlo 1000 vojakov in približno toliko je padlo po uradnih podatkih tudi delavcev. Toda izgube so bile na obeh straneh mnogo večje, kajti trupla so metali v Seino, ki jih je odnašala proti morju. Oblasti so po zatrtjem uporu aretirale 11.000 osumljenih delavcev. Narodne delavnice so bile razpuščene, delavski klubi razgnani, najradikalnejši listi ustavljeni. Tako se je pripravljala nova ustava, ki je bila ob grmenju topov in zvonjenju v vseh pariških cerkvah razglašena ljudstvu 12. novembra.

Letalo in ekspresni vlak

V Angliji se je vršila te dni zanimiva tekma med letalom in ekspresnim vlakom. Za tekmo je vladalo v javnosti, zlasti pa med strokovnjaki in prometnim osebjem veliko zanimanjem. Vsi so napeto pričakovali, katero moderno prometno sredstvo bo zmazgalo. In kakor je bilo pričakovati, je zmazgalo letalo.

Šlo je za konkurenco najhitrejšega angleškega vlaka Flying Scotsman, ki prevozi 642 km dolgo progo med Londonom in Edinburghom v 8 urah, in med prometnim letalom angleške državne zrakoplovne družbe, v katerem je bilo 21 potnikov. Letalo je startalo v Croydonu ob 10 dopoldne, istočasno je pa odšel »Leteči Skot« s kolodvora na Kings Crossu. Nad pokrajino je ležala gosta megla, katere se pa pilot ni ustrašil. Letalo samo je zelo težko, poleg tega pa je bilo polno potnikov, a kljub temu je prispelo na cilj 20 minut pred ekspresnim vlakom. Pilot je celo zgrešil smer in vendar je zmazgal. Nekaj časa je letelo letalo tako nizko, da so potniki mahal skozi okna potnikom v prvovlak.

Sport v Nemčiji

Sportni pokret je zavzel po svetovni vojni velik obseg in zanimanje za sport od leta do leta narašča. Seveda v tem pogledu prednjači Amerika, da pa tudi Nemčija ne zaostaja, pričajo podatki, ki jih je nedavno objavil državni odbor za telesne vaje in sicer povodom glavne skupščine, ki se je vršila v Vratislavi. Na skupščini se je povdarjalo, da zavzema sportni pokret v Nemčiji od leta do leta večje dimenzije. V Nemčiji je zdaj 48 sportnih zvez z 62.392 klubi in društvi ter 6.657.066 člani. Najmočnejša je nemška telovadna zveza, ki šteje 12.788 društev in 1.649.985 članov. Na drugem mestu so nogometaši. Nemška nogometna zveza ima članenih 6381 klubov s 873.874 člani. Lahkoatletska zveza šteje 5500 klubov in 630 tisoč 733 aktivnih članov. Na četrtem mestu je združenje »Deutsche Jugendkraft« s 4550 klubi in 711.877 člani.

Zanimivo so tudi druge številke. Tako šteje nemška plavalna zveza 1000 klubov s 170.000 člani, nemška veslaška zveza 524 klubov in 87.304 članov.

nemška sportna zveza za atletiko 835 klubov in 120.000 članov, bokserska zveza 418 klubov in 55.000 članov, nemška teniška zveza 761 društev in 78 tisoč članov, zveza nemških kolesarjev 2500 klubov in 75.000 članov, nemška smučarska zveza 1283 klubov in 90.000 članov.

Originalna osveža varanega moža

Mr. Ferdick James Wrad iz Whitstaba v Angliji je imel zelo lepo ženo, ki je bila pa tudi drugim všeč. Najbolj se je zanj ograeval milijonar Court. In nekega dne je ženo zvabil s seboj. Avto, eleganten milijonarjev avto, jo je omamila in odpeljala se je s Courtom na izprehod. O izletu je bil mož kmalu obveščen. Wrad pa ni mnogo pomišljal, marveč si je najel avtomobil in se odpeljal za ženo in njenim zapeljivcem. Imel je srečo, kajti opazil je na cesti kraj gozda avto svojega tekmeča. In Wradu je takoj šnila v glavo zlobna misel. Courtov avto je bil namreč prazen, v njem je ostal samo plašč Wradove žene. Wrad je sedel v avto svojega nasprotnika in ga zapeljal do roba globokega prepada. Tu je elegantni avto porinil v prepad, kjer se je voz popolnoma razbil. Nato je odšel Wrad zadovoljen domov, ne meneč se za svojo ženo.

Čez nekaj dni je moral pred kadija. Izjavil je, da mu je Court odpeljal ženo baš v trenutku ko so jo on in otroci najbolj potrebovali. Nedvomno je avtomobil pri avanturi igral veliko vlogo. Rekel je tudi, da je pripravljen sprejeti nazaj svojo ženo, seveda pod pogojem, da ne bo več skakala čez zakonski plot. Sodišče je moža proti primerni kavčiji izpustilo.

Maharadže niso bogati

Maharadža iz Reipple se mudi te dni v Londonu kot član posebne delegacije maharadž, ki bo razpravljala z angleškim zunanjim ministrstvom o raznih upravnih problemih Indije. Orijen-talski mogoteč je v angleški družbi izjavil, da ni treba verjeti, da so vsi maharadže bogati. Kdor to trdi, ne pozna razmer v Indiji.

— Komaj sem prišel v London, — je izjavil maharadž angleškimi novinarjem, — so vaši listi poročali, da stanujem v sobi, ki je polna rož in slono-koščinih okraskov. Listi so poročali, da se izprehajam po sobi, okrašeni z zlatom in dijamanti. Če si kupi maharadža v Londonu kos navadnega mila, poročajo listi, da je kupil za 200 šterlingov pipo iz morske pene. Iz koščke kruha z maslom napravijo novinarji razkošno pojedino na zlatih krožnikih. To se lepo čita, toda maharadže imamo od tega samo škodo. V London sem prispel v važnih opravkih in paziti moram na vsak šterling izdatkov. Javnost me seveda smatra za Kreza in misli, da sem notorični lenuh. V Evropi mislijo vsi ljudje, da se maharadže kopljejo v zlato in draguljih, nihče pa ne ve, da se vozimo na strehah londonskih omnibusov, da obedujemo v preprostih restavracijah in živimo tako, kakor žive v Londonu srednji sloji.

Ne poznam maharadž. ki bi ne delal in ki bi razmetaval denar tako, kakor pišejo evropski listi. Tudi maharadža dvakrat obrne vsak šiling, preden ga izda. Ne trdim, da sem siromak in da ni med maharadži milijonarjev. Toda njihovo premoženje gre na izobrazbo in zdravje državljanov. Smeš no je trditi, da zapravljamo milijone. Vesel sem če imam na razpolago nekaj tisočakov.

Klepeta bi se rad oženil

Zanimivo vest prinašajo češki listi. Dr. Klepetar, ki je bil kakor znano eden glavnih soudeležencev pri umoru Margite Vörösmarty in tudi iniciator zločina, je nedavno začutil potrebo, da se ženi. Tako vsaj poročajo češki listi. Dr. Klepetar, ki je obsojen na dosmrtno ječo, je vložil s posredovanjem uprave jetnišnice v Pankrazu prošnjo na ministrstvo pravde, da mu dovoli poročiti se z gospodično Kojacovo, ki je bila ena glavnih prič v senzacionalnem procesu.

Kakor je torej videti, je dr. Klepetar velik optimist in trdno upa, da bo pri eventualni reviziji procesa oproščen. Revizija procesa se bo vršila baje že prihodnji mesec.

Stradivarijeve gosli v kleti

Ameriški listi poročajo o nenavadni zgodbi. Neki redar v Newyorku je imel v kleti med odpadki drv in premoga shranjene stare gosli. Nedavno se je pa njegova hčerka odločila, da igra violino in privlekla je stare gosli iz kleti. Na njeno prošnjo jih je dal oče osnažiti. Mož je bil mnenja, da stara »škatala« sploh ni za rabo. Toda trgovec z instrumenti je takoj opazil, da so gosli signirane s Stradivarijevim znakom. Ponudil je redarju 1000 dolarjev, če mu jih odstopi, toda mož je takoj slutil, da nekaj ni v redu. Visoka odkupnina, ki mu jo je ponudil trgovec, je vzbudila njegovo pozornost in zato je odšel k raznim trgovcem, ki so mu ponudili do 10 tisoč dolarjev. Dognali so, da so gosli eden najboljših instrumentov, kar jih je izgotovil Stradivarij l. 1736.

Redar, ki je sprva hotel gosli prodati, čaka sedaj, da se vrne ameriški avtomobilski kralj Henry Ford iz inozemstva, kajti znano je, da je Ford velik ljubitelj antikvitet, zlasti pa se navdušuje za stare violine. Dotlej pa prejema redar tedensko 75 dolarjev odškodnine od starega violinista, ki je ves blažen, da sme igrati na slovite gosli. Seveda je dal redar gosli takoj zavaro-vati za 50.000 dolarjev, kajti v Ameriki pred temnimi elementi ni varna nobena stvar, zlasti če vedo, kje se nahaja in kakšno vrednost ima.

Samomor Harry Liedtkejevega sina

Filmski igralci često ne žive tako sijajno, kakor se zdi. O tem pričajo številne tragedije, ki se vsako leto odigravajo v filmskem svetu. Tako je pred leti vzbudila po vsem svetu pozornost tragedija slavnega filmskega komika Maksa Lindra, ki je s svojo ženo izvršil samomor, leto dni kaseje si je pa končala življenje mlada in talentirana filmska diva Eva May.

Te dni je pa doletela tragična nesreča simpatičnega filmskega igralca Harry Liedtkeja, ki se je ljubljancem žezlo prikupil. Njegov 19letni sin, pilot Peter Liedtke, si je v Berlinu pognal kroglo v glavo. Kaj je pognalo mladega, mnogo obetajočega pilota v smrt, ni znano, zdi se pa, da je bila najbrž nesrečna ljubezen vzrok tragedije.

Peter Liedtke je bil iz prvega zakona Harry Liedtkeja. Liedtke se je lani ločil in se nedavno drugič oženil.

Ali že imate Album slovenskih književnikov? — Naročite ga pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

»Mislili bode, da smo dali policiji kaj poznanih njihovo duševno razpoloženje, jih danes ne bo več, da bi nas nadlegovali.«

Deset minut kasneje je na vratih vnovič potrkalo; to pot ukazuje in skoraj nekako uradno.

»Stražnik,« je rekel Leon. »Prišel je, da nas prime zaradi prepovedanega zažiganja rakete na javni cesti.«

Lahkono je stekel dol v preddurje in brez pomišljanja otvoril vrata. Na pragu je stala visoka postava s čeladom na glavi in belečnico v roki.

»Ali ste vi prižgali raketo?« Leon je stopil iz veže in pogledal mimo stražnika po Curzonovi cesti na vse strani. Kakor je pričakoval: »Stara garda« je bila izginila.

11.

Gurthar.

Monty Newton se je vlekel domov. Bil je izmučen in srdit in si je sam odklenil vrata, ne da bi čakal na hišnika.

Sluga je ležal v veži na tleh, ogrnjen v plašč, in spal. Monty ga je sunil z nogo in ga zbudil.

»Vstanite!« je zarenčal. »Ali je bil kdo tu?«

Pred je vstal in si jel meti oči. »Stari je v sobi,« je rekel, in gospodar je brez besede odšel mimo njega.

Ko je odprl vrata, je zagledal vse luči prižgane. Dr. Oberzohn si je bil po-

tegnil h kaminu majhno mizico; sedel je za njo trdo vzravan, pred seboj je imel šahovsko desčico in je bil zatopljen v šahovsko nalogo. Raztreseno se je ozrl na došleca, nato se je za zopet poglobil v figure, napravil potezo...

»Ah,« je dejal z zadovoljstvom, »Leskina ni imel prav. Mogoče je matirati že v petih potezah.«

Podrl je figure in se je obrnil k Newtonu.

»Nu, ali ste zadevo zadovoljivo opravili?«

»Prišel je rezerv,« je odvrnil Monty, odšel h kredenci in si nalil polno čašico whiskyja.

»Ranili so Cuccinija v brado. Nič nevarnega.«

Dr. Oberzohn je položil svoje koščene roke na kolena.

»Gurthra treba kaznovati!« je rekel. »Očividno je izgubil živce. In če človek izgubi živce, izgubi smisel za čas. In njegova netočnost!... Strašno! Avto li bil prišel; moja lastna, toli zanesljiva policija ni bila na mestu! Nečuvstvo!«

»Policija ga zasleduje. Sodim, da vam je znano.« Newton je pogledal Oberzohnu v obraz.

Oberzohn je pokimal.

»Izročitveni postopek je sedaj toliko kakor perfekten. Toda Gurthar mi služi preveč dobro, da bi ga dal iz rok. Pripravil sem zanj skrivalske. Poraben je za marsikaj.«

»Kam je odšel?« Oberzohnove obrvi so se nabrale in pobesile.

»Kdo ve!« je odgovoril. »Vzel je bil mali voz. Mogoče se je odpeljal domov... Zelena luč v najgornjem oknu mu bo svrtilo, naj bo previden!«

Newton je stopil k oknu in je po-

gledal dol v sivini porajajočega se jutra je Chester Square vzbujal zločest vtis. In potem je videl, kako je nekdo stopil iz sence in polagoma zavlil na južno stran četverokota.

»Hiša je zastražena!« je vzkliknil smeje.

»Kje je mlada dama?« je vprašal Oberzohn, mrko zroč v plapolajoči ogenj.

»Ne vem... Avto je bil prišel baš v trenutku, ko je eden naših ljudi »zaprl« dohod. Najbrž se je vrnila v Heavytree-Farm, in sedaj lahko prodaste svoj laboratorij. Ostane nam le še ena pot: sila. Časa imamo dovolj. V šestih tednih lahko napravimo marsikaj... Škoda, da nismo malika vzeli iz kovčega. Nemara da je policiji pokazal sled.«

Dr. Oberzohn je zaostрил ustnice, kakor da bi hotel živčati, a se je takoj premislil.

»Veseli me, da so ga našli,« je izjavil odločno. »Spravi jih bo na napačno sled. Kaj naj si pač mislijo drugega, kakor da je nesrečni Barberton naletel na staro, pozabljeno zakladnico? Ne, tega se ne bojim.« Odkimal je. »Najbolj se bojim Johnsona Leeja in Američana Eltie Washingtona.«

Segel je z rokami v žepe in privlekel na dan droben zavojček pisem.

»Johnsona Leeja ne razumem. Kaj more gentlemanu pripraviti do tega, da piše Buru tako prijazna pisma?«

»Kje ste pa iztekli ta pisma?«

»Vila jih je našel.«

Ponudil je Newtonu eno izmed pisem. Napis se je oglašil:

»Počakajte prihoda! Mossamedes, pošto ležeče.«

Pismo samo je bilo pisano z nenavadno okroglo, mladostno pisavo; druga pomembna okolnost je bila, da je bil papir v enakih presledkih preluknjan in da je Mr. Johnson pisal na črtah, ki so jih tvorile te luknjice.

Pismo je slovelo:

»Dragi B.! Naročil sem svojemu bankirju, naj vam brzojavno nakaže 500 funtov šterlingov. Sodim, da vam bo zadostovalo in da vam bo ostalo še toliko, da si plačate vožnjo nazaj. Smete se zanesti, da ne bom izdal nobene besede, vaših pisem pa v hiši itak nikdo razen mene ne zna čitati. Vaša zadeva je vrlo čudna. Svetujem vam, da se takoj odpelujete domov in da govorite z Mis Leicestrov.«

Vaš prijatelj

Johnson Lee.

Na pismu je bil datum: Rath Hall, 13. januarja.

»Pisma sem dobil šele danes. Če bi jih bil videl že prej, bi ne bilo prišlo do teh obžalovanj vrednih dogodkov.«

Oberzohn je zamišljen pogledal prijatelja.

»Sedaj bodo imeli neprilike. Pričakoval sem kaj takega.« Monty je vedel, da so te besede veljale »Trem pravičnikom«.

»Toda tudi oni so umrljivi. Pazite, Newton; tudi oni so umrljivi!«

»Enako kakor mi,« je mračno odvrnil Newton.

»Kolikor s tem merite name, je

še negotovo,« je rekel Oberzohn.

Dr. Oberzohn se ni nikdar šalil. Govoril je nenavadno mirno in tehtno. Monty se je srepo zagledal vanj.

Čprav je bil že dan, je doktor zagledal v stolpni sobi svoje hiše zeleno luč, ko se je vračal domov. In ko je videl to varnostno znamenje, ni pričakoval, da bo Gurthra dobil spodaj. Možak je bil odložil svojo blestečo vnanost in je bil zopet v umazani in raztrgani obleki, ki jo je bil imel na sebi prejšnji večer.

»Tak ste prišli, Gurthar?«

»Da, gospod doktor!«

»V mojo sobo!« je zalajal dr. Oberzohn in je odšel.

Gurthar mu je sledil in je potem obstal, s hrbtom naslonjen na vrata in z očmi uprtimi v neko točko nad gospodarjevo glavo.

»Zdaj pa pripoveduj!«

Zavajeni doktorjev obraz se je zganil v napetem pričakovanju.

»Videl sem ga, gospod doktor, in sem ga ostavil v miru. In potem je ugasnila luč in sem legel na tla, ker sem mislil, da bo streljal... Sodim, da je milostivo gospodično vzel s seboj. Videti nisem mogel, ker je bila med njim in menoj palma. Odšel sem takoj v večjo dvorano in skozi množice na parketu. Zelo so se šali.«

»Ali ste jih videli?«

»Da, gospod doktor,« je odgovoril Gurthar. »Meni ni težko videti v temi. Stekel sem proti drugemu izhodu, pa jih že ni bilo več.«

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - deposits ltd. Ltd.
Brzjavke: Kredit Ljubljana. — Telefon št. 2040 2457 2548; Interurban 2706 2806

Zahvala.

Povodom svoje sedemdesetletnice sem prejel od znancev, prijateljev in sorodnikov toliko čestitk, da mi ni mogoče vsakemu posebe izraziti čut svoje hvaležnosti. Zahvaljujem se tedaj tem potom pristočno vsem za dokaz ljubeznjive naklonjenosti.

Na Vrhovem, dne 26. junija 1928.

Dr. Anton Schoepl.

Urejujte si prebavo, da vam minejo bolezni!

Bolezni želodca in čreves, telesno zaprtje, glavobol, pritisk krvi v glavo, nervoznost, pomankanje spanja, zlata žila in slab tek nastanejo zaradi slabe prebave. Urejujte si prebavo s preizkušenim eliksirjem «FIGOL», da premine bolezen. «FIGOL» eliksir urejuje prebavo in vam vrača zdravje. «FIGOL» se dobiva po vseh lekarnah, izdeluje ga pa in razpošilja s poštним povzajem z navodilom vred LEKARNA DR. SEMELIČ DUBOVNIK 2. Izvirni zabojček s 3 steklenicami, omotom in poštnino Din 105.—, z 8 stekl. 245 Din, 1 stekl. pa 40 Din. Številne zahvalnice o uspešnem delovanju »Figola« dosevajajo dnevno.

Zahvala.

Ob izgubi našega ljubljene sina, brata, svaka in strica, gospoda

Vinkota Trosta
knjigovodje

izrekamo tem potom pristočno zahvalo vsem, ki so nam izrazili sočutje. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem darovalcem prelepih vencev in šopkov in vsem, ki so ga spremili v velikem številu na njegovi zadnji poti; posebno še g. dr. Jemcu za ljubeznjivo skrb ob bolezni, častiti duhovščini za zadnje spremstvo, gg. članom opernega orkestra za turobno žalostinko in gg. pevcem opernega zbora za ganljivo petje.

V Ljubljani, dne 26. junija 1928.

ZALUJOČA RODBINA.

Edini pristni

malinovec

limonov sok, oranžni sok in sadne

marmelade

priporoča trdka

Srečko Potnik in drug

parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov ter izdelovanje sadnih sokov in marmelad.

LJUBLJANA

Metelkova 13

Telefon 2110

Elegantno, trpežno KOLO je samo

Gritzner,
švedsko jeklo.

Istotam najboljši pisalni stroj
v treh velikostih
pri

Josip Petelin-u
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi
Telefon št. 2913.

Sokolski kroj

za srednjoveleko postavbo, prodam.
Bleisovsca cesta 7, I. nad., levo.
1227

Ivan Genussi

glekarstvo in ličarstvo

Igriška ulica 10

Za delo se jamč. — Cene nizke!
59-7

Natakarica

z večletno prakso išče službo v
boljšem hotelu ob morju. Nastop
1. julija. Ponudbe na upravo lista
pod »Natakarica«. 1194

Brzjavni drogi.

Kupujem stalno vsako množino brzjavni
drogov: smreka, jelka, bor od 8 do 12 m dolgoti od 11
do 14 cm na vrhu. Kupuje se na
vseh postajah Slovenije. Obvezne
ponudbe od kub. m na naslov:
Korošec Dragotin, trgovina s ru-
dokupnim lesom, Šmartno ob Paki
(Gorenje št. 7). 1190

Trg. pomočnik

vešč mešane stroke išče službo
poslovođje ali skladiščnika, gre
tudi na deželo v večjo trgovino.
Ponudbe na upravo lista pod »Do-
bra moč«/1065.

Dva dišaka

nižjih razredov, iz dobre hiše, —
sprejemni prihodnje šolsko leto v
vestno oskrbo v neposredni bliži-
ni srednje tehnike in realke. —
Naslov pove upravištvo »Sl. Na-
roda«. 1229

Veleposestvo

264 orahov, 120 orahov gozda, dru-
go vinograd, sadonosnik, njeve,
travniki, bogat inventar, pri že-
leznicah, prodam ceno. Slivar, Lju-
tomer. 1225

Šivilja

(začetnica) za damske obleke in
perilo išče službo event. gre šivat
v trgovino. Nastop takoj ali s 1.
julijem. Ponudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Začetnica«. 1223

Trgovski pomočnik

(mlajša moč), izurjen v manufak-
turi, išče stalno službo v večji tr-
govini v Ljubljani. Ponudbe na
upravo lista pod »Julij 1222«.

Teod. Korn, Ljubljana,

Poljanska cesta št. 3.

Krovec, stavbni, galanterijski
in okrasni klepar, instalacije
vodovodov. Naprava strelovo-
dov, kopališke in klosetne na-
prave. — Izdelovanje posod iz
pločevine za firnež, barvo, lak
in med vsake velikosti, kakor
tudi posod (škafle za konzerve)
ter litografija. 22/T

Flobert-puške

Lovske puške, browninge, pištole za straženje psov, samokrese, to-
piče, zaloga lovskih in ribičskih potrebščin ter umetnih ogenj.

F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana.

Selenburgova ulica št. 6.

Zelo znižane cene!

Dvokolesa novi modeli 1928, motorji,
otroški vozički, najnovejši živalni stroji
in pnevmatika Michelin. Posebni oddelek
za popolno popravo, emajliranje in po-
niklanje dvokoles in otroških vozičkov
živalnih strojev itd. Prodaja na obroke
ilustrovani ceniki franco.

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in
otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlov-
ska cesta št. 4.

HOTEL JADRAN, Selce Hrv. Primorje

nudi cenjenim obiskovalcem morja, ki si želijo užitka
za počitnice, krasne zračne sobe, prvorazredno doma-
čo kuhinjo, primerne cene. Na razpolago lepe privatne
sobe za družine. Zahtevajte prospekte!

Priporočata se

Ivan Justič Pečnik,
lastnika.

Najboljše

PUCH' KOLO

in najtrpežnejše
dobi se po solidni ceni in
tudi na obroke le pri trdki

IGN. VOK, Ljubljana

Tavčarjeva ulica št. 7.

POZOR.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da bom odprl v
nedeljo, dne 1. julija gostilno v
Židovski stezi št. 4.

Točil bom pristna dalmatinska vina, čez ulico popust,
poleg tega bom vodil tudi primorsko kuhinjo, ter se
priporočam najtopleje cenjenemu občinstvu za obilen
obisk

Benedikt Radonič.

Perilno blago za damske in
otroške obleke z znamko

Indanthren'

obdrži barvo v perilu in
na solncu. Dobi se

pri

A. & E. Skaberne

Ustanovljeno 186.

Kamnoseška industrija

ALOJZIJ VODNIK

LJUBLJANA

poleg gl. kolodvora.

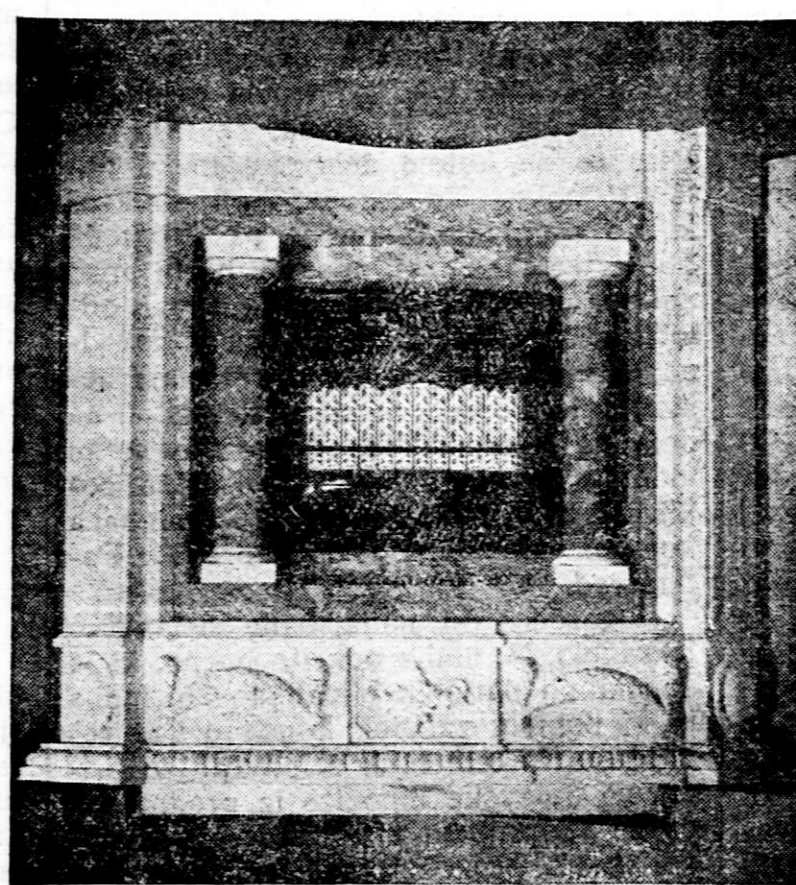
Cerkvena umetna dela:
altari, prižnice, obhajilne mize itd.

Marmornate plošče
za mobilije, elektromonterje, stro-
jarje, trgovske pulte, mesnice, ko-
palnice, stopnišča in veže v vseh
barvah.

Nagrobni spomeniki,
mavzoleji, rodbinske grobnice, ka-
pele.

Marmornati kamini
za salone in elegantna stanovanja.

Kameniti ližaki za kuhinje.

Najnovejši kamin za salon

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrtno kredite, eskomptira menice, inka-
sira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse
v bančno stroko spada oče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem
računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije,
vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja
tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.